

WIELKOPOLANIN

Deus et Patria!

ORGAN URZĘDOWY UNII ŚWIĘTEGO JÓZEFA W PITTSBURGU, PA.

Bóg i Ojczyzna!

No. 4.

Pittsburg, Pa., Czwartek dnia 22-go Stycznia, 1903. (January 22.)

Rok V

Ze Świata.

W Rzymie, stolicy chrześcijańskiego świata zmarł dnia 15go wysoki dygnitarz kościelny: kardynał Lucido Maria Parocchi (Parocchi) subdziekan Kolegium Karynałów. Liczył dopiero 69 lat. Jego uważano jako prawdopodobnego następcę na tron papieżki. W miejsce zmarłego mianował Ojciec święty kardynała Serafina Vanutelli.

Blokada portów Wenezueli przez pancerniki angielskie, niemieckie i włoskie, trwa dotychczas bez zmiany. Najbezczelniej zachowują się Niemcy, bo gdy okręty Anglii i Włoch kontentują się niedopuszczaniem okrętów kupieckich do portów Wenezueli, — Niemcy koniecznie szukają zaczepki do wojny i do zaboru ziem. Skóra ich widać śwędz!

Znowu dnia 15go bombardował niemiecki krzyżowiec „Vineta“ fortecę Paerto Cabello. Kapitan okrętu dał za powód bombardowania to, że we fortecy dojrzał żołnierzy — choć zakazał aby się tam jacy pokazywali!

Co za bezczelność. Zakazy wać żołnierzom wenezuelskim pobytu we fortecy wenezuelskiej!!!
Znowu dnia 17go, — bez żadnej prowokacji, — okręt niemiecki „Panther“ bombardował fortecę San Carlos strzegącą wejścia do zatoki Maracaibo. Tym razem wenezuelczycy odpowiedzieli żwawym ogniem armatnim i zmusili Niemca do ucieczki, zadawszy mu znaczne straty. Bezczelność prusaka zaczyna na dobre niepokoić Stany Zjednoczone i inne mocarstwa. Szkoda że Stany Zjednoczone pozwalają prusakom na takie szelmoskie napażanie i krzywdzenie słabej Wenezueli....
— W samych Niemczech niechęć ku Ameryce wzrasta z dniem każdym.
W Sejmie niemieckim radzą posłowie nad nałożeniem specjalnych zwiększonych ceł na towary amerykańskie a szczególnie postanowiono zwalczać trust Standard Oil Co.
— W Darmstadtzie zastrzelił się z biedy Młody książę Ernest.
— Cesarz Wilhelm ma nowo nową projekt: oto stara się obciążyć konstytucyję i odjąć prawo głosu ludzom ubogim. Chciałby on przez to odjąć wolność słowa socjalistom, którzy dziś jedynym są bitem na jego skórę i których jedynie się boi. Prędzej jednak on by stracił koronę, niż ubogich ogół wolność i prawo głosowania. Kanclerz Buelow ostrzegł go aby o tem wcale nie marzył.
— Saksońska księżna następczyni tronu saskiego jeszcze nie powróciła do męża i do dzieci lecz buja sobie we Francji ze swym kochankiem Girardem, z którym od brutalnego męża uciekła.
— W Anglii panuje okropna

bieda. Po ulicach Londynu przeciągają womadnie tysiące robotników i wolają głośno o pracę i chleb.
Król i rząd potrafili wydać kilka czy kilkanaście milionów dolarów na zbytki koronacyjne w Ladyach, byłoby lepiej zrobili, gdyby byli miliony te obrócili na wyposażenie robotników.

Smutne wieści przychodzą z Królestwa Polskiego.... Zawiał znów z Petersburga jakiś inny wiatr, polakom przeciwny, — i policja moskiewska w Królestwie nowe sprawy przykroci. Obostrzone nadzór nad prasą polską i wydano rozkaz że nawet programy teatralne i spisy potraw hotelowych muszą przed wydrukowaniem oddane być do cenzury!

Podciągnięto do srogiej odpowiedzialności redaktora największej polskiej gazety w Warszawie za taką drobnośką jak ogłoszenie wiadomości o stanie powietrza. Wiadomość ta brzmiała jak następuje: W Warszawie powietrze przykre i chmurne; — we Lwowie; Krakowie i Poznaniu słońce świeci a niebo jest pogodne!

W tem upatrzili Moskale bunt przeciw Rosyji i zakazali podobnych wiadomości!... Niedługo zakażą pisać, że rosół trzeba gotować na wolnym ogniu....
— Z wizytą na dworze cara był niemiecki następca tronu. Przybył do Petersburga dnia 17go i był głośno przyjmowany.
— Z południowych gubernii Rosyji wynoszą się z powrotem do faterlandu tysiące niemieckich rodzin kolonistów. Tak dokucyli oni swą hardością okolicznej ludności, że rząd wziął się do nich i wydał nowe prawa, które się Niemcom nie podobają, więc pantoflarze wracają do faterlandu.
— Rządowe sprawozdanie o trzęsieniu ziemi w Andijan, w Turkestanie, w Azji, opiewa, że zabitych zostało w tych niedawnych trzęsieniach ziem 4,714 osób a domów zniszczonych zostało 33 tysiące.

W parlamencie austriackim ciągle znów kłótnie i krzyki. Cześć walczą dzielnie o swe prawa językowe i mowami obstrukcyjnymi przeciągają obrady do nieskończoności, niedopuszczając innych wniosków. Dobrze robią! Tak samo powinni czynić posłowie z Galicji.
W północnej Szwajcarii panuje straszny głód. Przeszło 70 tysięcy ludzi zagrożonych jest śmiercią głodową. Nie mając mąki ni zboża zmuszeni są jeść chleb zrobiony z kory drzewnej i mchu. — Rząd wysłał im żywność, ale dowieść ją tam trudno z powodu zasp śnieżnych.
— Na Filipinach dokazują jeszcze powstańcy w niedostępnych stronach i sprawiają kłopot amerykańkom.
— Parę dni temu zmarł na cholerę młody sułtan wysp Jolo dosyć przyjazny amerykańcom.

Pan Ch. M. Schwab, pittsburszczak, prezydent trustu stali Morgana bawi jeszcze we Włoszech i pono mocno jest chory.

AMERYKA.

Słowa prawdy o rządach i trustach.

Washington, D. C. 15go stycznia. — Podczas debaty nad sprawą znieśienia cla na węgiel, uczynił Senator Benjamin R. Tillman, z południowej Karoliny, tak poważne zarzuty przeciw prezydentowi Stanów Zjednoczonych i jeneralnemu prokuratorowi (równa się ministrowi sprawiedliwości) panu Knox, że poruszył to nietylko koła rządowe, izby kongresu, ale raczej ludność całą Stanów Zjednoczonych.

Zarzącił im po prostu współnictwo z millionowymi kompaniami węglowymi i kolejowymi, które korzystając ze sytuacji obecnej, milionowe cząstkę zyski z tych „zamordowali i mordują wszystkich biedaków, mroząc ich na śmierć a jeneralny prokurator, — p. Knox, jest tym, który zastrzelił na pogardę, potępienie i nienawiść całego narodu“ (do słowni). „Dlaczego nie podciągają sądy do odpowiedzialności ci takiego Pierrepont Morgana, za przysiężenie, tak jak to uczynili z Debssem? Bo się go boją, bo się boją, iż jeśli Morgana zaarrestują, to ziemia przestanie się obracać, a słońce i gwiazdy świecić — bo zresztą jeneralny prokurator, pan Knox, go ochrania przed sprawiedliwością; wszelkie wymówki i zwalania winy na spekulantów i pojedynczych operatorów, to „humbug“ i mydlenie oczu, albowiem same te koleje urządzą ten sztuczny brak węgla i opału za szwoleniem kopalni Koxa. W dowód prawdziwości swego twierdzenia przytoczył fakt, że jeneralny prokurator Knox, polecił federalnemu prokuratorowi dystryktowemu w Nowym Yorku, by zaniechał wszelkich kroków przeciw trustom — to przecież zarzącił kongresman i wydawca „Journalu“, pan Hearst publicznie i ofiaruje się udowodnić. P. w. A.

Lepiej późno niż nigdy.
Nasi prawodawcy w Waszyngtonie nareszcie namyślili się za sprawieniem choć małej ulgi obdzieranemu przez trusty społeczeństwu tutejszemu. Do niedawna jeszcze prawo tutejsze ukute dla wygody i zbgacania trustów, — nakazywało że od węgla sprowadzanego z zagranicy trzeba było płacić dość wysokie clo, — więc tutejsi milionerzy, — właściciele kopalni węgla, — nie mając żadnej pod tym względem konkurencji, kazali sobie i każć płacić za węgiel ile tylko im się żywnie podobło.
Trusty wołają że clo broni interesów robotnika ogółu. — Wygląda to na prawdę w miejscach gdzie kopią węgiel, bo w takich miejscach ludzie nie radzi, aby z zagranicy sprowadzano to, co oni tu mają i przy czem mają zarobek. — W takich jednakże stronach, gdzie węgla nie ma, jak np. w północno-wschodnich Stanach, — gdzie węgiel z Europy sprowadzany okrętami taniej wypadnie niż węgiel amerykański, — ludzie radzi są bardzo węglowi

zagranicznemu, — jako tańszemu. Nie mógł on być jednak tańszy, bo clo musiano zafrapować, co tylko samym trustom przynosiło porzyść. Ze jednak na te „dobroci“ (?) clowarów za bardzo już oburzony i za głośno dopomina się znieśienia tychże ceł, a że do tego obecnie mrozi wielką sprawę węglową w wielu miejscach, — przeto prawodawcy w Waszyngtonie raczyli znieść clo na zagraniczny węgiel w przeszłym tygodniu. Pan Prezydent też raczył prawo to (bill) podpisać. Prawo to ważne jest tylko na rok, jeden Teraz więc węgle może trochę stanęją.

Skoro wieść o znieśieniu cla na węgiel rozeszła się po świecie, — natychmiast utworzyły się spółki, które zajmują się sprawami węgla z Anglii do Ameryki. W mieście Liverpoolu przygotowują 60 okrętów, które będą przewozić przez Ocean sam tylko węgiel. Jest to radosna nowina dla ludności tych nadmorskich okolic w Ameryce, w których nie ma kopalni węgla.

Sprawa o śmiertelne niebezpieczeństwo przydenta

Pittsfield, Mass., dnia 15go stycznia. Dzisiaj dopiero postawił sąd wielko-przyjętych w stan oskarżenia za zabójstwo (manslaughter) Euclida Madena i Jamesa T. Kelly, owego właściciela i konduktora elektrycznego wagonu, który w dniu ostatniego sierpnia najechał na powóz przyjeżdżającego na powóz przyjeżdżającego z miasta na powóz przyjeżdżającego z miasta... (Dosyć długo czekali z tą sprawą. Zeby tak w Europie tramway rozbił powóz jakiego króla, to biedny motorman byłby już dawno powieszony, albo wysłany na Sybir! Nie ma to jednak pod tym względem jak wolna Ameryka — gdzie i ubogi motorman w sprawie o przydenta może być spokojny o swą głowę.)

Zamiast złota kradną węgla.

Minneapolis, Minn., 14 stycznia. — Banda nieznanych rabusiów odwiedziła dom pani Adelaide Anderson i zamiast złota, srebra i drogich kamieni tamże się w biurku znajdującego, zabrala około 400 funtów węgla znajdującego się w sklepie. Pani Anderson powiedziała, iż nie było żadnego znaku od wozu kołodomu i widocznie złodzieje wynieśli węgiel w workach na plecach. Powiada przytem, że spłądowali dom od piwnice do strychu, a pomiędzy że porozuczali srebra stołowe i biżuterię wartości kilkadziesiąt dolarów, jednakże nie nie zabrali z wyjątkiem buteleczki perfum. Jest zatem przypuszczenie, że poszukiwali pieniędzy, nie chcąc zabierać biżuterii, która ich wydać mogła, albo też byli to biedacy, którym w obecnej porze jest droższy węgiel, aniżeli złoto i drogie kamienie.

Redaktor zastrzelony.

W mieście Columbia, w Stanie South Carolina rozegrał się w zeszły czwartek w południe dnia 15go dramat spowodowany zaciekłością politykierską

i nieumiarkowaniem w nadużywaniu prasy. — Kilkomiesięczna walka dwóch polityków skończyła się śmiercią jednego z nich: — redaktora Narcisso Gener Gonzalez zatrzonego w ów dzień przez wicegubernatora Południowej Karoliny James'a H. Tillmana, —

Gonzalez był pochodzenia Kubańskiego i brał udział w ostatnim powstaniu przeciw Hiszpanii.
Po wojnie osiedlił się w mieście stołecznym Columbia i redagował gazetę „State“, — a redagował ją nadzwyczaj ostro szczególnie ostro a nawet brutalnie napadał w swej gazecie wicegubernatora Tillmana, gdy tenże był kandydatem na urząd gubernatora. — Nazywał go w każdym wydaniu gazety „rozpusztnikiem“, „klamcą“, „kryminalistą“, „niegodnym urzędu“, „kandydatem kryminalistów“ i t. d. itp.

Takie wyzwiska haniebne wzburzyły krew wicegubernatora i tenże obecnie zastrzelił za to Gonzaleza. — Wszyscy południowcy bardzo są drażliwi na punkcie honoru, więc znajomi Tillmana aż się dziwili że tenże tak długo puszcza bezkarnie takie zniewagi. — Południowcy w takim razie nie używają rewolweru lecz pięści i kontentują się wybić zębów oszczercy, lecz w południowych takich zniewagi zmywiają się krwią.
Tillman tłumaczy się że Gonzalez do dawniejszych zniewag dodał jeszcze niedawno pisemne i słowne pogroźki i obiecał „zesetlować“ (porachować) z Tillmanem przy pierwszym spotkaniu.

To też, gdy we czwartek (15go) spotkali się na ulicy, Tillman bez żadnej przestrogi dobył rewolweru i strzelił do Gonzaleza.
Raniony Gonzalez oparł się o ścianę kamienicy i zawołał: „strzelaj jeszcze raz tchórzku! — jestem bezbrony!“
Rannego zabrano do redakcji i opatrzone rany, a potem odwieziono go do domu, gdzie zmarł z otrzymanej rany w południe dnia 19go.

Tillman zaraz po postrożeniu Gonzaleza oddał się w ręce policji i siedzi w więzieniu. — Adwokaci jego utrzymują, że nie będzie karany a to dla tego, że Gonzalez po dawniejszym znieśławianiu go, groził mu teraz że się z nim na pistolety „posetluje“ (porachuje).

Pogrzeb Języka.

W mieście Hillsboro w Stanie Oregon pochowany został wśród uroczystego pogrzebu Język. — Nie był to organ ludzkiego ciała, który ludzkiem ustom do mówienia, lecz był to pan Thomas H. Tongue („Tongue“ po angielsku znaczy w polskim, „język“) Pan Tongue był kongresmanem w Waszyngtonie ze stanu Oregon.

Umarł on w Waszyngtonie, a zwłoki jego odwożono do Oregonu osobna komisja, wysłana po nie z Oregonu przez tamtejszy rząd stanowy. Na pogrzebie był gubernator Stanu, legislatura stanowa i wiele innych ludzi.

Rzeźnia ludzi.

Koleje w Stanach Zjednoczonych, to prawdziwy rzeźnia ludzi.
Nigdzie w świecie nie zabijają koleje tylu ludzi co w Ameryce, bo też gdzieindziej więcej dbają o życie ludzkie i mają co miła drożników i stróżów, pilnujących torów i strzegących ludność przed wypadkami. Tu zaś w Ameryce idzie wszystko „help yourself“ (pomagaj sam sobie). To też nie dziwnego że ludzie giną pod kołami lokomotyw, jak owce w rzeźniczych jatkach. Sprawozdanie między Stanowej Handlowej Komisji, ogłoszone dnia 18go stycznia w Waszyngtonie, — opiewa, że w przeciągu trzech miesięcy tj. Lipcu, Sierpniu i Wrzesniu zabitych zostało pod kołami lokomotyw i pociągów aż 845 osób a 11,163 odniosło pokaleczenia.

Wlicza się w to pasażerów, służbę kolejową i w ogóle wszystkich co zostali zabici lub pokaleczeni.
Zderzenie pociągów było w tym czasie 1,144 a wykołożeń 1,014. Szkody materialne, wynikłe w tymże czasie z tych wypadków przenoszą sumę dwóch milionów dolarów — (\$2,000,000).

Sędziwy wiek.

W części miasta Pittsburga zwanej East End, zmarła dnia 18 stycznia staruszka murzynka Luiza Barber, licząca lat 115.

Staruszka mieszkała pod No. 649 Park Ave East End. Urodziła się ona 115 lat temu w Virgini i była niewolnicą plantatora Thomasa Mickey do roku 1861go, gdy prezydent Lincoln zniósł niewolnictwo. Mał jej zmarł 19 lat temu, a liczył lat 101. Mieli oni 14ro dzieci.

W miejscowości Camp Pa- role w Maryland zmarła w tych dniach murzynka Mary Scott, licząca 112 lat wieku.

Monaca, Pa.

Niejakiej Louis Blake, rozgniewany na pannę M. Weidner, za to, że ta nie chce za niego, — zastrzelił ją na progu jej mieszkania dnia 17 stycznia wieczorem a potem sam sobie wpakował kulę w łeb.

Monessen, Pa.

Podczas republikkańskich prawyborów w Monessen, wsiacy niemal robotnicy rzucili w ten dzień pracę aby mózł oddać swe głosy. Zwyciężył tykiet republikański.

Tajemniczy człowiek.

W mieście Enid, w Okleho- ma Territory zmarł dnia 17go niejakiej Dawid E. George, bogaty obywatel. Na łóżu śmier- telnym oświadczył że on jest Janem Wilkes Booth, który 40 blisko lat temu zastrzelił prezydenta Lincoln. Nie waktado czy to prawda, bo akta rządowe dowodzą że mordera Lincoln zastrzelony został i spalony w stodole na pewnej farmie w Virgini, gdzie w u- cieczce go przydybano i gdzie się bronił.

Okręt nie zginał.

Przez sześć dni z rzędu kłopotano się bardzo o olbrzymi okręt pasażerski Saint Louis, który o tyle dni spóźnił się w swej podróży z Anglii do Nowego Yorku, a którego żaden inny okręt nie spotkał na morzu. Myślano że okręt ten zatonął, a z nim co 600 pasażerów i kilkaszt służby okrętowej. Gdy nareszcie okręt przybył do New Yorku, dowiedzia- no się, że maszynerya, a szczególnie kotły są w bardzo lichym stanie, musiano z tego powodu bardzo słabo płynąć; burze spędziły okręt ze zwykłej jego drogi i dla tego inne okręty go nie spotykały.
Pasażerowie I i 2ej klasy zaskarżyli kompanię o odszkodowanie za przestrasch i stratę czasu, które wielu ludzi tak na okręcie jak i ich spółników kupieckich tu na łądzie naraziły na wielkie straty.

Dayton, Ohio.

W nocy z 16go na 17go stycznia spaliła się niejakiej pani W. H. Hark, zamieszkała pod No. 115 Lukaswita street. Gdy maż wrócił do domu późno w nocy z posiedzenia w loży, znalazł dom pełen dymu, — paliła się kanapa; żona jego leżała na podłodze spalona a w okolicy niej kawałki szkała z rozbitego naczynia od safty.

Winceling, W. Va.

Tramway elektryczny rozjechał i na dwoje rozerwał dnia 18go czerwiek bogatego obywatela tutejszego Jana Clark. Nieszczęście stało się przy cmentarzu Greenwood gdy dziewczynka wracała ze szkoły.

Glen Lyon, Pa.

Spuszczający się na dużych sankach po spadzistej ulicy chłopcy najechali na niejakiego L. Adlera z New Yorku w zeszły Czwartek (15go) i tak go rozbili, że na drugi dzień umarł.

Johnstown, Pa.

Niedaleko Seward wyleciała w powietrze dnia 15go prochownia. Jeden człowiek utracił życie.

— W miasteczku Holsoppie 8 mil stąd spaliło się kilka domów i młyn mączny. Szkody przenoszą sumę 40 tysięcy dolarów.

Windber, Pa.

W słowackim domie P. Op- ara przy 17ej ulicy gdzie mieszkała kupa bortników (stołowników) eksplodowały dnia 16 cztery sądki prochu górniczego. Sześciu górników zostało śmiertelnie poparzonych. Są to: Dimitr Ferlik, Fr. Tresok, Jan Modis, Jan Ciupa i Mikolaj Sumewa. Ogień do prochu zapruszyli prawdopodobnie z fajki.

Gdy kupiec wszedł rano do skład, ujrzał na podłodze leżącego trupa, z przestreloną głową. Dobrze mu tak.
— Dnia 18go zabrał z m. Butler koastabel Black niejakiego Jana Benora jako świadka, który miał powiedzieć gdy butelka zabito niejakiego Ostroskiego w McKeesRocks dnia 10go Grudnia.

— Pan Stefan Kamiński, zamieszkały w Lyndora niedaleko Butler, porozumiał się z polakami, Słowakami Rusi- nami także zamieszkałymi w- stosował do urzędu petycję o usunięcie sędziego pokoju, niejakiego Hughes, który nieprawy został mianowany sędzią bo to obcy człek, a do tego wyzyskuje ludzi.

Nieszczęśliwa ślizgawka.

— W parku niedaleko stolicy Washington znajdowało się na ślizgawce bardzo wielu lyżwiarzy. Lód się zalał, sześć osób utonęło a kilkadziesiąt osób skapało się w zimnej wodzie.

— W ten sposób też utonęli w pewnym parku na sadzawce niejakiej F. Short i jego żona.

Nowy rząd w Pennsylvanii.

We Wtorek dnia 20 stycznia obyla się w Harrisburgu, w stolicy Pensylwanii inauguracya czy instalacya nowego gubernatora.
Dotychczasowy gubernator, ogólnie nie lubiany Wm. A. Stone ustąpił ze stolka gubernatorskiego, a usiadł na nim wród huku armat i warczenia bębnow nowu gubernator, pan Samuel W. Pennypacker, republikanin. Oprócz niego objęli w dzień ten urzędy i inni niżsi stanowi urzędniczy. Przystąpił do urzędu nowy gubernator w samo południe.

Nowy Zarząd Stana Pennsylvanii obiecuje nowe ulepszenia i po prostu złote góry. A no, — gorzej niż dotąd być nie może. Nowa miotła lepiej zamiatła niż stara.

Glen Lyon, Pa.

Spuszczający się na dużych sankach po spadzistej ulicy chłopcy najechali na niejakiego L. Adlera z New Yorku w zeszły Czwartek (15go) i tak go rozbili, że na drugi dzień umarł.

Johnstown, Pa.

Niedaleko Seward wyleciała w powietrze dnia 15go prochownia. Jeden człowiek utracił życie.

— W miasteczku Holsoppie 8 mil stąd spaliło się kilka domów i młyn mączny. Szkody przenoszą sumę 40 tysięcy dolarów.

Windber, Pa.

W słowackim domie P. Op- ara przy 17ej ulicy gdzie mieszkała kupa bortników (stołowników) eksplodowały dnia 16 cztery sądki prochu górniczego. Sześciu górników zostało śmiertelnie poparzonych. Są to: Dimitr Ferlik, Fr. Tresok, Jan Modis, Jan Ciupa i Mikolaj Sumewa. Ogień do prochu zapruszyli prawdopodobnie z fajki.

Washington, Pa.

Wściekła n owiec. W gminie North Strabau w powiecie Washington, na południe zachód od Pittsburga powściąkają się farmerom owce. Pogryzą ich wiele wściekły pies niedawno, a potem owce wściekle kąsały jedne drugie i rozszerzyły wściekliznę. Farmerzy musieli pozabijać setki najpiękniejszych merynosów.

Oil City, Pa.

Żona Jerzego Remca z pobliskiej m. Plumer tak była nieroztropna, że trzymając truciznę na szczyty tuż nad bezczeką mąki w spiżarni. Szczęry przewróciły puszkę z trucizną do mąki, gospodyni napięka placów, wszyscy ich się najedli i byłiby pomarli, gdyby nie szybka pomoc lekarska.

Proces o zaburzenia w Częstochowie.

Sprawę rozruchów anty żydowskich charakteryzującej najwłaściwiej umiarkowana mowa adwokata Strahlera, który powiedział co następuje:

Chociaż sprawa niniejsza czyni wrażenie przycisku, nie można jednak powiedzieć, że by nie wywołała ona współczucia względem oskarżonych. Pewny też jestem, że uczucie to znajdzie miejsce dla siebie nawet w naszych sercach, panowando sędziowie. Nie będę się rozwodził nad okolicznościami, wśród których powstała sprawa, ani rozstrzygał, po czyjej stronie leży wina, jakim był bieg wypadków historycznych i jakie obrachunki załatwiał między sobą strony podczas burzeń. Sąd przyjechał tu gościć, a nie podniecać napiętności. Zaznaczyć jednak muszę, że uczucia niezłymi względem żydów nie są wyłączną cechą naszego społeczeństwa, że owszem, jeszcze silniej są one rozpowсюżnione na całym obszarze Europy wśród ludzi inteligentnych, wśród prasy. Przecież, gdy przed kilkoma tygodniami podały dzienniki petersburskie wiadomość, że minister umiarkowany, przy projekcie pozwolenia żydom na bywanie na ziemi poza granicami obecnego zamieszkania, wszystkie pisma zastatkowały tak ostro projekt (op. "Nowoje Wremia"), że minister umiarkowany nie powinien był dozwolić, że projekt podobny nie jest obecnie na porządku dziennym. Żadne środki administracyjne nie zmuszą ludności do zycielivosti względem żydów, tylko zmiana stosunków społecznych może zmienić stan obecny. Po działaniu zupełnie humanitarne refleksje pana prokuratora, nie godzę się z nim jednak co do punktu wyjścia całej sprawy. Nie zachowanie się męża Krukowej było przyczyną zaburzeń. Należy cofnąć się wstecz, do chwili, gdy Krukowa już się porozumiała błaż z kupcem Oberbergiem, który gotów był zwrócić jej pieniądze. Tymczasem zjawia się dwóch obcych żydów, wtrącają się do targu, namawiają Oberberga, aby nie oddawał pieniędzy, a gdy Krukowa odrzuciła jednego z nich, biją ją, przewracają na ziemię, kopią. Takie zachowanie się było prawdziwą prowokacją. Uśmierzyć wynikię zjad niesnaski winna była policja. Łatwo jest powiedzieć, że się spełniło wszystko, co spełnić należało, zwłaszcza, gdy są tak wyjątki sami, którzy ową akcją kierowali. A jednak według prawa z 1862 roku, dotąd nieuchylonego, zbiedzowiska wtedy tylko mogą być uznawane za czyny podpadające pod artykuły kodeksu karnego, gdy po trzykrotnem wezwaniu i uderzeniu w bębn tym nie ustąpi. Wtedy także dopiero zacytowane prawo pozwala na użycie siły zbrojnej i broni palnej. Przepisy powyższe były ogłoszone w dzienniku praw. Nie może więc ich odwołać obecna instrykcja policji, ponieważ nie jest ona ogłoszona, a więc jest dla obywateli nieznaną. Zasadą to polega się obecnie na przytomności umysłu, przedsięwziętości, oraz na znajomości stosunków miejscowych, zalety to często zawodzi i trudno wtedy czynić odpowiedzialniemi jednostki za ten zawód. A jednak słowa księdza, które raz już podzielały kojąco, jak to wiemy z zeznania porucznika Litwotowa, podziałyby najwięcej na tych ludzi prostych i religijnych. Najsmutniejszym skutkiem zaburzeń jest zajęcie ław oskarżonych przez siedmiu dziesięciu kilku podsądnych. Są to ludzie prości, robotnicy, rzemieślnicy, mieszczanie. Czeka ich kara z wyroku sądu kar-

nego, oraz zupełne zniszczenie ich majątku w razie zasądzenia akcyi cywilnej z zastosowaniem żądanej przez rzecznika powództwa cywilnego, "odpowiedzialności wzajemnej zbiorowej".

Po szczegółowem wyłożeniu sprawy każdego ze swych klientów, mówca wniosł o ich uwolnienie zupełne, ewentualnie skazanie z art. 38 ust. sąd. pok. Sąd, panowie — zakkcyli przemówienie swoje adwokata Strahlera, — że wyrok wsza da możność wszystkim podsądnym spędzenia dnia jutrzejszego w gronie rodzinnem i pozwoli im cieszyć się rocznicą przyścia na świat Tego, który dał przykład pokoju, zgody i miłosierdzia.

Po przemówieniach innych adwokatów, sąd uwolnił 17 oskarżonych, a 48 skazał na różne kary, począwszy od 7 dni aresztu do roku służy w rotach aresztanckich.

Stosunki emigracyjne na Ellis Island.

(Z Kuryera Nowyocreckiego.) Kto chce wyrzucić sobie własne odno do naszego ludu, zmuszonego podróżować troleją klasa, czyli tak zwany między pokładem, ten niech uda się na Ellis Island, a tzy i skargi, uwieczonych tamże rotaków, przedstawiają w całej pełni straszny obraz rozczarowań, jakie gotują biednym emigrantom pierwsze dni pobytu na brzegach tej nioy gościnnej i mlekiem i miodem płynącej Ameryki. Do ostego szeregu codziennych wypadków, przybłję jeszcze jeden, odwierciodlający dosadnie: na jakie kaprysy humoru panów urzędników narozony jest emigrant polski.

Ceteris paribus listopada przybła do Ameryki pan Józef Samsel, z Drosowa pod Warszawą w Królestwie Polskiem. Pani Samsel wraz z mężem od pięciu przeszliat przebywała w Ameryce, a w ostatnich czasach wyjechała na chwiloWy pobyt do Europy, by odwiedzić krewnych i znajomych. Po trzech miesięczych, spędzonych w rodzinnej miejscowości, udała się pani Samsel do Ameryki, gdzie jej mąż pozostał. Jechała trzecią klasą, wysłała ją zatem wraz z pięcioletnią ódorską dla egzaminacji na Ellis Island. Mąż pani Samsel, który w czasie pobytu tuż w Europie przebywał u brata swego w Brooklynie, zmienił mieszkanie i wskutek tego nie otrzymał telegramu, jakżona wysłała z Ellis Island, donosząc o swoim przyjeździe. To było wystarczającym powodem, by zarząd emigracyjny zatrzymał a właścicieli uwiezić pana Samsel, pomimo, że ta posiadała wystarczający zasob gotówki, i że obznajmiając się z stosunkami amerykańskimi, przebywała bowiem tutaj lat kilka, czego dowodem metryka córki, która urodziła się w Auburn, N. Y. i poświadczanie, że matka należała do towarzystwa św. Józefa w Schenectady.

Po pięciu dniach przymusowej niewoli szachorwała córka pani Samsel, a zarząd emigracyjny odestał tak matkę jak i córkę do szpitala Flatbush w Brooklynie, odgradzając się, że obydwie odeśle na szczyt Europy.

W szpitalu pani Samsel musiała przjąć narzuconą jej rolę służącej we dnie, a dozorcyjni chorých w nocy, pod ustawiczną grozą, że ją zarząd emigracyjny odeśle do Europy. Po trzech tygodniach dziecka wyzdrowiało i pani Samsel jęło się, by ją zrealizować nie cofnięto i w ten sposób nierozłączono z mężem, którego miała nadzieję odnaleźć, postanowiła uciec zezpiłta. W wilią Bożego Narodzenia, w nocy o godz. 4, gdy wszyscy w szpitalu spali, przy pomocy ustanowionych jeden na drugim kosców i obręczy dostała się na plot, sięgający pierwszego piętra, i zeskoczyła z plotu względnie szczęśliwie, doznawszy zaledwie lekkich obrażeń. Córka i pieniądze pozostała w szpitalu. Zarząd emigracyjny nio, dowiedziawszy się o snięciu pani Samsel, i przypuszczając, że do ulotki dopomogli jej znajomi ni policy, wysłał policy, i tarobita poszukiwania u p. A. Komorońskiego i u p. A. Dud. K w Jamaica, lecz pani Samsel nie znalazła.

W środę 7go b. m. przybła nieszcześliwa kobieta do Redakcyi Tygodnika Nowyocreckiego, uskarżając się na tyrańskie obchodzenie się z nią zarządu emigracyjnego na Ellis Island jak również z zarządu szpitalnego.

Pani Samsel prosi szan. rotaków o świadczenie Redakcyi Tygodnika Now. jeżeli kto z nich ma jakkolwiek wiadomość o jej mężu Michale Samsel. Mąż jej swęj atom prosimy szan. Redakcyje piomy polski o taskawe powtórzenie niniego poszukiwania.

Dla kogo Socjaliści pracowali?

"Górniki" z dnia 10 Stycznia, tygodnik wychodzący w WilkesBarre Pa., taką podaje wiadomość:

Przez cały czas strajku, kręciło się w naszych stronach kilku agentów socjalistycznych, między nimi dwóch agitatorów żydków. Prawili ludziodom niestworzone rzeczy, — obiecywali że oni wyrobiją wszą płacę, że z czasem wszystkie kopalnie przejdą na własność robotników, że stworzą raj na ziemi

Przestrze galiśmy wówczas kilkakrotnie przed tymi apostołami przewrotu, którym z pewnością nigdy na sercu nie leżało dobro robotnika. Lecz tylko wolny interes, a poza tym nic więcej.

Nasze przepowiednie sprawdziły się.

Otóż jeden z tych żydków, kręcąc się między ludem naszym i udając przyjaciela robotników, zbierał podpisy. — Biedny nasz ludkę, wierzył tym obietcom, podpisywał co agitator chciał, byli tacy, którzy wierzyli mu jako nowemu Messyasowi. (Oż jednak ten panicz — który dajmy na to nazywał się Fiszlees — zrobili? Otóż mając 5 do 6 tysięcy podpisów polskich obywateli, udał się do wpływowych osób, przybłję jeszcze jeden, odwierciodlający dosadnie: na jakie kaprysy humoru panów urzędników narozony jest emigrant polski.

Niechaj się teraz każdy zastanowi, czy nie słuszniej byłoby, aby który z tutejszych, młodych polaków, posadę taką otrzymał. Mamy wiele inteligentnej młodzieży, ojcowie którzy precieź na wykształceniu w urzędach, ały przy obsadzeniu posad nas uwzględniano. Przynajmy jednak, że sami winni jesteśmy temu, że nas drudzy ubiegają i wyzyskują.

Wierzymy pierwszemu lepszemu przybłdzie, więc też pokutujemy za naszą łatwowierność. Słuchajmy na przyszłość głosów tych ludzi, którzy nas szczyrze ostrzegają przed rozmaitymi tego gatunku prowdyrami jak przed Feszlesem i innym, tym podobnym.

(Przypisek Wielkopolanina: Co na to powie pismo „Robotnik“?)

Premia Wielkopolanina.

Zarząd Wydawnictwa Wielkopolanina postanowił tak jak i zeszłego roku dawać abonement płatnym z góry Kalendarz Wielkopolanina jako bezpłatną premię. Premię tę otrzymują także wszystkie członkowie Unii Świętego Józefa.

Dla tego uprasza się panów sekretarzy grup Unii św. Józefa, aby byli łaskawi nadać listę członków swoich grup, aby można dostarczyć im dosyć Kalendarzy. Tak samo panowie sekretarze innych Towarzystw, biorących Wielkopolanina zbiorowo, niech się zgłoszą po Kalendarze dla członków płatnych za Wielkopolanina. Nawet i te Towarzystwa, które je szczy nie abonują ogólnie Wielkopolanina, mogą Kalendarze otrzymać, jeżeli ogólnie zapisały się za abonement ich członkowie, i zapłacą gazetę rocznie.

Zarząd Wielkopolanina.

Przy telefonie.

Halo, halo! Halo, halo! Proszę mnie połączyć z dr. Konsultowskim. Dr. Konsultowski... czym mogę panu służyć? Niech konsyliarz mnie zbada mam za wrót głowy, bicie serca, suchość w gardle i wdzięcie żołądka. Dobrze... Pokaż pan język.

Korespondencya.

Rzym, 29 Grudnia 1902.

Na gwiazdkę przysłał Włochom młody bonofiski fizyk Marconi pierwsze telegramy bez drutu z Ameryki, telegramy formalne, które żadnej już wątpliwości nie dopuszczają, że radiotelegrafia systemu Marconiego odniosła wielkie, powiadziałyby nawet wielkopomne zwycięstwo. Dla wyjaśnienia dodać muszę, że Marconi, który bawi w Cap Breton w Kanadzie, już założył potężną stację radiotelegraficzną, telegrafuje ztamtąd do Poldhu (w Kornewalii w Anglii), skąd potem zwyczajnym telegramem drutowym telegramy przesyłane bywają do Włoch.

Takim sposobem otrzymali pierwsze telegramy: król włoski i minister marynarki. Kwestia jest więc już rozwiązana z pełnym zgodowaniem włoskiego wynalazcy. Pomiędzy Ameryką i Europą ustanowiona będzie regularna komunikacya za pomocą telegramów bez drutu za cenę, od wyrazu trzy razy niższą od depeszy za pomocą liny podmorskiej. Włosi radują się z tego zwycięstwa narodowego, a Marconi urządził teraz inne stacje w rozmaitych punktach Ameryki.

Zarówno w Cap Breton, jak i w Poldhu, staja cztery wielkie wieże, wysokości od 70 do 80 metrów, zakończone platformą, na której ustawione są przyrządy. Postawienie tych wież okazało się koniecznem z powodu kulistości ziemi, gdyż fale elektryczne choć trzymają się jej powierzchni, mają jednak lekką skłonność do podnoszenia się i owa skłonność wytwarza różnicę 50 metrów na przestrzeni transatlantycznej 5000 kilometrów. Wynalazek Marconiego jest tak wielkiej doniosłości, że wywoła całą kowitę przewrót w komunikacyach międzynarodowych.

Jak zwykle co roku, Leon XIII przyjął w sali troneWych zyczenia z okazji św. Bożego narodzenia i N. Roku od kolegium kardynalskiego. Kardynał dziekan Oreglia odczytał adres z powinszowaniami, na który Papież odpowiedział. Mówił krótko i był wiwiodzień bardzo wzruszonym, tak, że nawet przemowy nie dokończył. Od osoby, która była na tem przyjęciu, wiem, że Leon XIII miał łzy w oczach i dla tego przerwał zebranie.

Mówiąc o kościele, położył nacisk na boleść, jaka go napędza widok narodów obrzędzińskich (Francji i Włoch, których jednak nie wymienił).

Na kilka dni przedtem, poseł austro węgierski przy Watykanie, hr. Szczen, doręczył uroczyste Ojcu Świętemu podarunek jubileuszowy cesarza Franciszka Józefa, posażek złoty (wysokości 1 metra i 61 centymetrów) dobrego pastera, około którego pęsa się baranki. Kwiaty na łące wyobrażone są przez drogie kamienie. Na podstawie wyrztem jest dłuższy napis, że posąg ofiarowanym został „optimo fidelium pastori, per cinque lustra ecclesiam singularem providentia felicissime gubernanti...“

Z Nowym Rokiem. Mustafa znany dyrektor kapeli sytyńskiej, ustępuje z swego stanowiska. Stary Mustafa ma już 84 lat. Na jego miejsce wyehodzi młody ks. Wawrzyniec Perosi, kompozytor oratoryów który reformę papieskiej kapeli rozpocznie od wprowadzenia śpiewu gregoryańskiego, jako integralnej części muzyki, zamiast utworów Palestriny i innych dawnych kompozytorów Białe głosy wykonne będą przez chópeów. Reforma ta zapowiada się aresztą już od lat kilku. Hr. Leonard Starzowski, pierwszy szanca na bazyli au-

stro węgierskiej przy Watykanie, opuścił już Rzym. W połowie stycznia nowy poseł przy republikach Chilli, Peru i Boliwii, wsiedzie na statek w Cherbourg, aby odplynąć do Buenos Ayres, a ztamtąd kolejną drogą do Santiago, gdzie będzie rezydował. Za trzy lata hr. Starzowski wróci zapewne do Europy na stanowisko posła przy jednym z państw.

Młyną jest wiadomość, jako by dwór saski zwrócił się do Papieża o unieważnienie małżeństwa księżnej następczyni tronu Ludwiki. Dwór saski nie udawał się do Watykanu gdyż wie, że unieważnienie jest niemożliwym. Natomiast zdaje się być pewnem, iż wezwął pośrednictwa Leona XIII, aby księżną namówił do powrotu do Drezn. Powiadają iż Papież wysłał poufnie pralata z listem swoim do Genewy.

Mówiłem już o śmierci założycielki zakonu Sióstr Nazaretanek, matki Maryi Siedliskiej. Matka Siedliska została tutaj pamięć bardzo świętobliwej i zasłużonej osoby. — Rodem była z Zdzar w Królestwie Polskiem. Nazaretanki mają dom główny w Rzymie, pięć domów w Galicyi, jeden w Londynie i 20 domów w Stanach Zjednoczonych. Poświęcają się wychowaniu dzieci polskich i w tym celu założyły ochronię, pensyonyaty i zarazem szpitale. Dz. Pozn.

Chicago, Ill.

Koncert czeskiego skrzypka Kociana.

Młody artysta skrzypek czeski, Jeroław Kocian, z pewnością zadowolony był musi z przyjęcia, jakiego doznał z okazji pierwszego swego występu w Auditorium; chociaż nie wszystkie miejsca (zwłaszcza na dole w sali koncertowej) były zajęte, to przecieź publiczność była liczna, a ozna ki uznania składane artystcie, obficie i entuzjastycznie chwilałami. Szczególniej ziomkowie Kociana starali się okazać mu swój zachwyt w sposób jak najwyraźniejszy. Nie ma też wątpliwości, że na to zasłużył. Udowodnił zaraz pierwszym swem wystąpieniem, że jest „artystą z Bożej łaski“, i każdym następującem wykonaniem punktów programu do wodził to coraz to bardziej. Na niekorzyść jego przemawiała może, że przed rokiem ziomek jego, Kubelik, zbierał tu zasłużone laury, i że może zastąpił program wspanialszy, prawdziwego artysty godniejszy, więcej zachwytu budzący, ale porównania z Kubelikiem Kocian obawiać się nie potrzebuje bo chociaż pierwszy może więcej ośmiewa i zdumiewa nierówną swą techniką i przewyższonym interpretowaniem najtrudniejszych kompozycji drugiej chwytta może więcej za serce i przemawia do duszy, a wspaniały jego instrument w rękach jego do słuchających jakoby żywym głosem przemawia. — Cześci mu być również dumni z Kociana jak z Kubelika.

Dz. Chic.

Z domowych dyskursów.

Matka — Wigo pan Henryk jęso: czy o się nie owiadują?.. Wiesz, Marynu, że to zwielenia staje się niemożliwym. Praciez cagle się kręci koło ciebie. Powiedz mi czego ten szawiek chce właściwie... Córka. — Ależ mamo, felle... jak mama może mnie o takie rzeczy pytać nawet.

Między studentami.

Zgadnie koleczy, skąd przychodzi? Pierwszy: — Z kawiaru. — Nie! Drugi: — Z knajpy. — Nie! Terczy: — Z pływalni. — Nie! Czwarty: — Z łóżka. — Nie! Piąty: — Z rendez vous! — Nie! Szósty: — Z zakładu zastawniczego. Siódmy: — Więcej już nie ma nicieś. — Przychodzi z uniwersytetu! Wsasy: — To niepodobna!

NIEWIDOMI widzą.

Uszkości, katarakty błoni na brzońcu i białe plamki zdejmuje za pomocą łagodnych lekarstw. Pan C. Henry, 447 Evergreen av. Millvale, Allegh. Co., Pa. zaniewidział na lewo oko, lecz się w wielu lekarzy przez 18 miesięcy bezskutecznie, potem zaczął się leczyc u nas i w krótkim czasie wzrok odzyskał. Pan H. Smith, lat 30 z McDonald, Pa. box 189 zaniewidział prawe zupieszne na prawe oko, lecz się u innych lekarzy, lecz było mu coraz gorzej; — zaczął się leczyć u nas i tak się wzrok naprawił że teraz może czytać druk.

STATE EYE & EAR INSTITUTE, 800 PENN AVE., PITTSBURG. Godziny otwowe od 9 rano do 7:30 wiecz. w święta od 9 rano do 3 po połud Dr. L. Rosedale, konsultujący lekarz. Porada darmo. Przyjście lub pismo.

Sztynność w Stawach.

Mares Reumatyczne Tabliczki wydają drażniące wyony przez zwężenie trzewicy, które powodują sztywność w stawach, boleś w muskulkach, ból w krzyżach, lupanie w biodrach, reumatyzm i tym sposobem trwałe utędzają.

Reumatyczne Tabliczki

działają pokrzepiająco i przeczyszczająco na cały organizm. Wyleczają reumatyzm a prócz tego odduwają muskulaturę i wzbogacają krwe. Cena 50 centów, u aptekarzy i przez pocztę od fabrykanta.

Chroniczny Kaszel

zostaje spiesznie uleczony przez środek Mares Balsamu na Kaszel. Cena 25 centów, do nabycia w aptekach tylko (nigdy u pedlerów).

Mares Medicine Co.

2876 Archer Ave., CHICAGO, ILL.

Kazim. Filipowski,

POLSKI HOTEL. Wyborne wódki, wina i cygara. Zawsze świeże piwo i przekąski. Usługa grzeczna, prawdziwie polska. Popierajcie swoich.

CHAS. PHILLIP'S,

1240 PENN AVE., druga ulica od Union Depot PITTSBURG, PA.

USŁUGA SZYBKA, AKURATNA I GRZECZNA.

Egzaminowanie oczu darmo.

Znamy wyborne i doskonale budowę oka ludzkiego, jego naturę i jego choroby i doliczliwosci. Czy potrzebujecie okulistów? Czy cierpicie na bóle głowy? Jeśli tak, to dojdzie zgadzaniowadawę oczu u ALBERTE, Optyka, 422 PENN AVE., PITTSBURG, PA. Wprost Biła Lincolna. Mowimy po POLSKU.

Philip Kunze,

przyjaciel polaków Salon i Restauracya. Smażone wias, wódki, cygara i t. d. Zawsze świeże piwo i wyborne przekąski. Dobra obsługa przedewszystkiem. 1901 PENN AVE.

Hotel Merkle

Chas. Merkle, właśc. Najlepsze Piwa, Wina, Wódki i likiery. Najszlachetniejsze przekąski. P. & A. HILPPEL 717 MAIN 1521 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Jeżeli Chory przyjdź do Dr. C. Hill

Wyleczę cię za małą bardzo opłatą od wszelkich chorób zakazanych, moczowych i pęchlowych. Leczę moją własną metodą a leczę wszelkie gatunki sekretnych chorób bez użycia mineralnych lekarstw i aplikacji. Krew zatruta leczę od razu. Jeśli masz bolące usta lub traci sz włosy, masz ból w kościach chorób skóry, wyruztu, świeżby przyjdź do mnie. Moja specjalność są choroby żołądka, nerki i wątroby. Przychodziż zaraz. Egzaminacya darmo.

Dr. C. HILL. 3325 PENN AVE. PITTSBURG, PA.

Chas. Brosky,

Polski Hotel. 2734 PENN AVE. Importowane i krajowe wina, wódki, likiery, brandy, cygara itd. Zawsze świeże Lagrove Pivo.

POLSKI BANK LUDOWY, 1815 Penn Ave. Pittsburg, Pa. M. J. Nowak i M. Tomaszewski, właściciela.

Wyrobiamy pełnomocności czyli plenipotencye z konsulacją legalizacyjną do wszystkich krajów w Europie. — Ściągamy sechedy czyli spadki z Europy. — Wyrobiamy wszelkie papiery legalne i dokumenty w zakresie taryfary wodohodze. Wyrobiamy Charter'ya dla stowarzyszeń. — Przyjmujemy tytuły własności czyli Abstrakty do egzaminacji. Dostarczamy pasporty dla udających się za granicę. Wysyłamy pieniądze do wszystkich krajów w Europie i wyrobiamy listy okrętowe do i z Europy. W Pittsburgu i okolicy wyypożyczamy pieniądze za hypoteki. Ankurujemy od ognia w najlepszych kompaniach. Kto kupuje w loty lub property, nicieś do nas przyjdzie, a dopiedzimy, aby saby cyryli tytuły własności. Bierzmy cięnie kilka dziesiąt domów na sprzedaż, — tancie są gotowe, lub na łatwiejszy. Udaście się do nas z całą ufnością a my każdego jak najlepiej obsłużymy.

Polski Bank Ludowy, M. J. NOWAK i M. TOMASZEWSKI. L. MACHNIKOWSKI, notaryusz. 1815 PENN AVE. Pittsburg, Pa. róg 1901 ulicy.

M. POSŁUSZNY, WŁAŚCICIEL

SALONU i RESTAURACYI.

Wyśmienite Obiady i Przekąski w każdym czasie.

Najwybornejsze trunki jako to: Piwa, Wódki, Wina i Likier w mieście.

Usługa prawdziwa Polska.

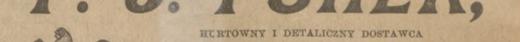
2009 PENN AVE., P. & A. TEL. 1726 MAIN. PITTSBURG, PA.

ISTNIEJE OD ROKU 1878.

F. J. FUHER,

HURTOWNY I DETALICZNY DOSTAWCA

Masła, Jaj, Sera i Drobiu. Czyste śmietankowe farmerskie masło nasza specjalność. Niesolone śmietankowe i farmerskie masło.

1819 Diamond Market na drugim piętrze.

P. & A. Tel. Pittsburg, Pa. 1899 Main.

DARMO

24 pięknych i cennych przedmiotów.

Kto zamowi sobie nasz piękny i dobry niklowy zegarek, który jest wyrobem jednej z najlepszych i największych fabryk, a jest wyrobiony i gwarantowany tak, że może się równać z 330 zegarkami a posle nam za niego i za piękny pochwały łańcuszek \$3.50 — temu zasilemy razem z zegarkiem i łańcuskiem następujące przedmioty zupełnie darmo. 1. Znakomitą królewską szwedzka brązowa ceno. 1. 2. Dobry kieszonkowy nożyk za 40c. 3. Poślone pierścionki ceno 1. 1. 4. Brylantowy guzik za 60c. 15 pięknych białych akuszek za \$1. 24 arkuszy listowego papieru i kopert za 40c. 1 parę spisek do makiętoW za 50c i 4 pochłone spinki do koszuli za 50c

C. J. KAPOUN, 1037 COLLINS STR., JOLIET, ILL.

JACOB KLEIN,

TELEPHONE 231 PITTSBURG.

Sprzedaję Kart Okręgowych, Wysyłka Pieniędzy.

1340 PENN AVENUE

Pittsburg, Pa.

Mam zaszyty zawiadomić Szan. Publiczność, iż u mnie można dostać karty okrętowe i bilety kolejowe po jaknajniższej cenie. Karty sprzedaję na najlepsze okręta. Pieniędzy wysyłam do wszystkich części świata bez zwłoki. Kto nie może przyjeź do naszego biura, niech przysle pieniądze przez pocztę, a my je na miejsce oznaczone wysylnie. Nie obawiajcie się niczego, jesteśmy w tym interesie od kilkunastu lat a jeszcze nikt się nie użalał na nas, abyśmy czyje pieniądze mieli sprzeniewierzyć. Pieniędzy europejskie zamieniamy na amerykańskie. Przyjdźcie do nas a będziecie zadowoleni. U nas rozmówcie się po polsku, słowacku, litewsku i niemiecku. Ofis nasz znajduje się w naszym domu naszym pod numerem

1340 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Otwarty jest od godziny 8-iej rano do godz. 8-iej wieczór. W sobotę od 8-iej do 10-iej.

Franciszek Rafalski,

Nowy Polski Salon, 3046 PENN AVE., PITTSBURG, PA. Dobre napoje: Piwa, Wódki i Wina. Smażone przekąski i dobre cygara. Popierajcie awojego!

Telephony Biber 12. Zalaone 1884.

Smith Bros.

ZAKŁAD FARBIAРСKI OFISY: 124 Fourth Ave., 1511 Carson St. S. E. Farbiarnia: 68 170 S. Ninth St. S. S. Pittsburg, Pa.

Andrzej Hober,

Kontraktor i Budowniczy, wyrabia Plany i podejmuje także wszelkie roboty w zakresie budownictwa wszelkiego. Ceny przystępne. 56 RAILROAD STREET, BOX 333, McKees Rocks, Pa.

NOWA GROSERNA.

Stawowym Rodakom z miasta Carnegie i okolicy donoszę, że niedawno zaobserwałem nowy gatunek czyli skąd wiktoriański i szopiarzem się w wiktoriański swiętego towarz. Groszeria mójje znajduje się pod No. 623 Sixth Ave. na rogu Fourth Ave. róg ulicy 140j. Potocznie się wzięło dom i paupery Stawowcy Rodakow.

Michael DeWitt, 623 - 6th Street, CARNEGIE, PA.

SAM'L F. KERR.

Gdzina Pokoju i Gdzina Policyi drugiego dystryktu. Załatwia wszelkie sprawy prawne. Kolekcjonowanie długów nasza specjalność. Uzbezpieczenia od ognia. F. S. Bonnell, polski konsulael. 3550 Butler Str. Tel. Pisk 236

Polski Hotel,

A. MŁON, właściciel. Wyborne trunki, piwa i likiery. Wyśmienite przekąski każdego czasu. 2746 LIBERTY AVE.

I. L. ARONSON

praktykuje w cywilnym i keryminalnym sądzie. Adwokat i Prawnik. 518-520 Fourth Ave. Telephone: Biber 1193. P. & A. 1461. Jedynt adwokat w mieście mówiący po polsku.

ZOJOCZYNY.

ZIEMIE POLSKIE POD PRUSAKIEM.

Szląsk.

Polski patriotyzm wzrasta.
Pruscy urzędnicy szaleją ze złości nad tem, że szlachta staje się coraz większymi patriotami polskimi, choć prusacy czynili co mogli, aby ich zniszczyć. Prześladowanie wespół owsem polskości. Słimi niemozy to przynajmniej. Oto ustepujący z Katowic burmistrz Szeidert tak sobie w gazetach swabach biada nad wzrostem polskości na Górnym Szląsku:

"Kto znał położenie tutejsze przed 20 jęszcześnie laty i porówna je z dzisiejszymi stosunkami, tego przeraża zmiana, jakie się dokonują w tym krótkim okresie. W owoch czasach robotnik górnoślązki uważał za obrazę, gdy go nazywano „polakiem”, której nie pudłoby płatem; ludność górnoślązka czuła się niemiecką i nie chciała mieć nic wspólnego z polakami. Na ulicy nie słyszano prawie słowa polskiego, i nawet dzieci ludzkie, przybyłych świeżo ze wsi polskiej, starzy się mówić wyjęcznie po niemiecku. Godzieli na sklepach z napisami polskimi nie było wcale i nikt nie myślał o zakładaniu stowarzyszeń polskich. Dopiero z przybyciem apostołów — podcazuwaczy (Hetzpostel) z W. Ks. Poznańskiego i Prus Zachodnich rozwinęły się najpierw tajne, a później otwarte jawniejsze agitaoya polska, której owoce dają się odczuwać coraz fatalniej. Dzisiaj wielu tutejszych drobnych rzemieślników uważa się za rodzonych polaków, na ulicy moza polska rozbrzmiewa coraz częściej, dzieci rozmawiają w domu i w szkole po polsku i święczą się z dnem każdym liczbą szczydłów z napisami polskimi. Wskutek korzystnego położenia geograficznego naszego miasta wach wielkopolski rozbił w niem główną swą kwatę. W ostatnich wiecach kilku latach polacy złożyli tu dwie gazety, cztery stowarzyszenia i bank ludowy, a obecnie przystępują do zorganizowania stowarzyszenia wyborczego". W dalszym ciągu swego sprawozdania magistrat Katowic uskarża się na brak odpowiednich środków zaradczych i przepowiada bliskie zwiększenie tego zniaczonego do niedawna jęszcześnie miasta.

Z Westfalii.

Wieć polski w Huellen odbył się staraniem „Związek Polaków” przy lioznym udziale polaków tak z Huellen jak i okolicy. Wicewoj przewodniczył p. St. Kunz z Ueckendorf. Przemawiali na wiecu w swych narodowych pp.: Tomasz Kubiak z Styrum, St. Kunz z Ueckendorf i Leon Marcyński z Huellen, a na temat wyborów pan B. Wilkowski. Pan Chelmiński mówił o opiece duchowej polaków na obczyźnie, a pp. A. Barkowiak i Ritzajak zachęcali do pielegnowania śpiewu i do wstępowania do stowarzyszeń polskich. Mowy tęgęły prawdziwym zapalem, to też wicewoj wysłuchił ich z należytą uwaga. Na ostkonów „Zjednoczenia zgłosiło się rodaków bardzo wielu. Wieć otworzono pieśnię „Kto się w opiekę”, a zakonczono pieśnię „Serdeczna Matko".

Puck.

Smutne święta mieli mieszkańcy Pucka i okolicy. Obok mało znanych szkół, które zsalony orkan wyrządził w drugie święto Bozego Narodzenia w Pucku, w płocach i dachach, uciierałi także kościołi katolicki, którego murowane ogrodzenie zostało zerwane, a dach uszkodzony. Ogromny konim miazozarni i wiatrak leżą roztrzaskane, a zapasy maki grusami przysypane. W noy sędzi się dady wołania o pomoc od ksi. Kusefeld na półwyspie Hela, gdzie się w wielkim niebezpieczeństwie znaleźli mieszkańcy. Wioher zszedł z zatoki morskiej cisnąć lód na wieć, przyciem wielką ilość frachtowcy wparł w ścianę domu Bady. Dom się zawalił, a od lampki palącej zajął się od razu oala chata kryta słomą. Mieszkańcy oknami i dachem ratowad się musieli, bo spadające belki nie zostawiały innego wyjścia. Ogień szedł rozdmuchany szalejącą burzą w mgłaieniu oka całe ogarnął zwalil ka, że literalnie nie uratowao. Zabiezpieczonym nikt tam nie jest. — Teraz zaś od rozruzonego ognia dla całej wioski niebezpieczeństwo było wielkie, bo w sąsiedztwie stoniane dachy, ale Bóg cudem prawie wiać obronił.

O polskie imiona.

Kilku polskich imion na Witkowie otrzymało policyjny mandat

karny za używanie na szyldach firmowych polskich imion. — W Zielnie otrzymał pp. Michał Fibaoh i W. Straszewski nakaz policyjny, aby pod karą 30 mk. imiona swe zmienili na Michael a względnie Aalbert. — Sprawy te oprą się o wyższe instancje.

Chełmińska dycecyza.

Wedle spisu, dołączonego do rubrycyel na rok 1903, kicy dycecyza chełmińska 749,094 dusz, 11,804 więcej niż poprzedniego roku; księży 448, 8 więcej niż na początku roku 1902. Najstarszym księdzem co do wieku i co do kapłaństwa jest ks. St. Machorski w Lisewie, urodzony 8 maja 1807 roku, a wyświęcony na kapłana 4 listopada 1831. W seminarjum duchownym znajduję się obecnie 73 kleryków: 27 w czwartym (najwyższym) kursie, 21 w trzecim, 14 w drugim i 11 w pierwszym kursie; 5 księży i 5 innych teologów w obojętnej okolicy, 16 księży w otoczeniu swoich parafialnych, 16 księży w otoczeniu swoich parafialnych, 16 księży w otoczeniu swoich parafialnych, 16 księży w otoczeniu swoich parafialnych.

Świecie.

P. Krajnik ze Sarnówka, właściciel dóbr sarnowskich, kupił posiadłość Wierzchy, w pow. świeckim, z folwarkami, ogółem 3800 mórg, od rotniarską pozasłużbowego p. Fanka, Niemca. Z tego zaś majątku odkupił zaraz od Krajnika za 350,000 marek 3000 mórg, w tem około 120 mórg lasu, dla syna swego Kazimierza pan Wojnowski z Głuk ogólnie szanowany obywateli i znakomity rolnik Prus Zachodnich, którzy kadmę z synów swoich kupuje po kolei więkse majątki ziemskie.

Gdańsk.

Przed tutejszą izbą karną toczył się proces przeciwko p. Józ. Pałędziemu, byłemu redaktorowi „Gazety Gdańskiej” o obrazę ks. biskupa dr. Rosentretora. Ks. biskup cofnął jednak w ostatniej chwili skargę i dla tego sąd p. Pałędzkiego uwolnił.

Raciborz, Szląsk.

W „Nowinach Raciborskich” czytamy:

"Z Brawy piszą nam, iż główny nauzcyciel p. Jurecki zbił niemiliternie chłopca szkolnego Urbanczyka, rzekomo z powodu, iż chłopak ten podpowiedział swemu sąsiadowi jakąś odpowiedź, której ten nie umiał. Opis pobicia Urbanczyka jest taki, że go drukowano można. Nadmieniamy tylko, że lekarz stwierdził u chłopca ciężkie obrażenia wewnątrzne (leisteinbruch) i że całe sprawę wystawiliśmy do Berlina. Gdy tam sprawę omówię, opiszemy ją obszerniej".

Kwaternik w Prusach.

Za życie wojenny w kwaternik, który się udają na manewry, wyznaczono na rok 1903 następujące wynagrodzenie: za życie wojenny 80 fen., bez chleba 65 fen.; za obiad z chlebem 40 fen., bez chleba 35 fen.; za wieczór 25 cen., bez chleba 20 fen.; za śniadanie 15 fenigów, bez chleba 10 fen.

Chodzież.

W Chodzieży odbyły się ścisłe wybory pomiędzy kandydatami "Ostmarkenverein" Pohlem a kandydatami polaków, bednarzem Hemplem. Wybrano Pohla 84 głosami przeciwko 62. Dotąd mandat ten dzierżył polacy.

Togini.

Nowy dworzec kolejowy w Toruniu, ma wkrótce stanąć na Mokrem w pobliżu bramy Lubickiej. Początkowo projektowano budowę tego dworca pomiędzy przedmieściami Chełmińskiem i Wisiołkami.

Poznań.

Arceybiskup poznańsko-gnieźnieński, ks. dr. Floryan Stablewski, za niemógł oika. (Ks. Arceybiskup jest słaby od kilku lat, a stan jego zdrowia pogorszył się jęszcześnie przed świętami Bozego Narodzenia. Pryseck Red.)

ZIEMIE POLSKIE POD MOSKALEM.

Nowa droga żelazna.
Rząd zamierze zbudowad nową drogę żelazną przez gubernię łęczyńską. Pójdzie ona od forticy Zegrza nad rzeką Bugiem przez Putusk, Rodzany, Ostrołękę, Łomżę, koło Jedwabna i Radełowa, do forticy Osowa pod Goniądzem. — Zegrze już przed kilku laty pojęzo

nie zostało koleją z Jabłonną, stacją kolei nadwiślańskiej, ale przezwiodo tamtędy tylko wojsko. Po zbudowaniu oalej drogi żelaznej od Jabłonna do Osowa, będą zapewne chodzący nią i zwykle, osobowo pociągi. Kolej ta pójdzie pod samą Łomżę.

Przasnysz.

W Przasnyszu, mieście powiatowym w gubernii płockiej, założone zostało towarzystwo wzajemnego pożyczek, do którego mogą należeć netylko mieszkaocy samego Przasnysza, ale i wszystkich wiosek na 10 wiorst wokół. Towarzystwo przynajmie pieniądze na przechowanie płaćąc po 6 kopiejek rocznie od każdego rubla, i wydaje ostkonkom swoim pożyczki, pobierając 8 kopiejek rocznie od każdego rubla pożyczonego.

Nafa.

Naftę w strzech kieleckich odkryto w głąbi ziemi na pastwisku gromadzkiem we wsi Parchoelnie w powiecie stopnickim.

Wiadomcę tę, jako ważną i ciekawą, podajemy na wiarę „Kuryera Warszawskiego", prosząc zarazem czytelników naszych z tamtejszej okolicy, żeby nam o tej nowinie obszerniej donieśli.

Nowe paszporty.

Nowe paszporty książeczkowo zaczęto już wydawać w Warszawie i w niektórych guberniach Królestwa Polskiego. Ważna to zmiana dla wszystkich, bo odtąd niepotrzebna będzie odnawiać corok paszportu, jak było dotąd. Każdy mieszkaniec Królestwa polskiego za opłatą 15 kopiejek może otrzymad książeczkę paszportowad, która będzie mu służyła choćby na całe życie, i z którą może jechać wszędzie tylko nie za granicę. — Książeczkę paszportowad otrzymuje się tam, gdzie kto jest zapisany do księgi ludności stałej. Po wsiach i miejscach wydawać je będą urzędy gminne, po miastach — burmistrz policmajstry lub przysereni, w Warszawie zaś — komisarz cyrkulów. Słachta zapisana do heroldji może je otrzymawać w urzędzie gubernialnym. Komu w ypadku teraz wydać paszport, lub odnowić stary, niech żada książeczkę paszportowad albo osobicie, albo listownie przez pocztę, przesyłając zarazem 15 kopiejek. Starego paszportu przylem odsyłać nie potrzeba; oddać go należy władzy policyjnej dopiero po otrzymaniu od niej książeczki paszportowej. Gaz. Świąt.

Nowy Kościół.

Z parafii Gołonoga pod Dąbrową Górną piszą do nas:

Ku większej chwale Bozej i wygodzie parafian gołonockich wzniesiony został kościół we wsi Stremieżysoch Wielkich, o milę od kościoła parafialnego w Gołogone. Roboty ukończono na początku grudnia, a w dzień Niepokalanej Poczucia N. Maryi Panny, odbyło się poświęcenie kościoła. Obrząd dopełnił ksiądz kanonik Kozarski, proboszcz z Gołonoga, przy współudziale wikaryuszów, księży Markowskiego i Smolińskiego. Ludzi zebralo się tylu, że kościół nie mógł ich pomieścić.

Pierwszą sumę odprawil ksiądz proboszcz. Na kazalnicy wystąpił ksiądz Smoliński i w piękny sposób wach podziękował parafianom za ofiary na budowę kościoła. Druzy na śpiewaków z Gołonoga pod przewodnictwem księdza Smolińskiego odpiewali Mszę św.

Parafia Gołonoga jest bardzo rozległa i ludna, ma przeszło 20 tysięcy dusz, więc pomimo pracowności kapłanów często się tu dazę czuć brak pomocy religijnej. Ludność przeważnie składa się z górników pracujących w dwóch kopalniach węgla, oraz z robotników kołej warszawsko-wiedeńskiej i nadwiślańskiej, które się tu łączą. Często bywają też wypadki nagłego potoczenia lub kalesotwa. Często się zdarza, że górniki lub kołojniki, którego dotknęło nieszczęście, na śmiertelnej pościeli proszą o księdza, ale zanim ksiądz z Gołonoga zdąży przybyć, biedak ów umiera bez Sakramentów Św. A ożył może być większe nieszczęście dla chrześcijaństwa! To też ludność okolicy Stremieżysoch Wielkich pragnęła oddawna mieć tu kościół filijalny i księdza stałego. Kościół już mamy, a zanim władza kościelna da nam księdza, tymczasem dojeżdża co drugą niedzielę ksiądz wikary z Gołonoga. Wiele nam jęszcześnie brakuje w nowym kościele, i niechcący mamy dosyć, ale w Bogu nadzieja, że będzie błogostawil dobro i porządku doprowadzi.

Lwów.

Boże drzewko dla sierot po weteranach urządzono w lokalu własnym, przy ulicy Ochronek. P. użski, w której zbierają się przez cały rok drobne datki, obdzielono 30 sierot ciepłą gotówką, ciepłą szn

Drzewo olbrzym.

We wsi Suchej pod Sochaczewem w gubernii warszawskiej, rosnęły na gruncie St. Zieleniewicza nad rzeką Suchą dwa ogromne białozdrzewie, mające zapewne po lat kilkadziesiąt, bo najstarsi ludzie stęjezili od swych rodziców i dziadków, że za czasów ich dzieciństwa drzewa te były już takie ogromne, i mówili o nich, że są bardzo bardzo stare. Jedno z tych drzew zmieszło już do dułu na jakie trzy tęczce, więc właściciel gruntu kasał je ścięć. Wyście było około 60 łokci, a pęk miał 6 łokci średnicy. W potowiu wysokości tkwiła w głąbi pnia, obróconego przeciwko wschodowi, kula wielkości kurzego jajka. Te drzewa na bałe, trzoce przepielowali ją na pół. Wyrobiono z tego drzewa 250 łokci bali osteroolowych, a by łoby ich jęszcześnie znacznie więcej, gdyby pień nie był do dułu smurzasty. Pray wyrabianiu bali otrzymał, oprócz gałęzi, 1600 sznizaszap. Zbańcula otrzymanego z tego białozdrzewia Zieleniewicz samierza, dokupiwszy materyał, dom na wiosnę wybudowad. Druge drzewo, trocha mniejsze i nie tak grubsze jak tamto, jest zdrowe i potrawa pewno jęszcześnie długie lata.

Zmiany po parafialch.
W dycecyi Sandomierskiej zostały następujące zmiany: Mianowani zarządzającymi: w Zawichocie ks. Hieronim Cieślakowski w Borokowiach ks. Andrzej Wyrzykowski w parafii Św. Pawła w Sandomierza ks. Adam Pokpiewicz. — Mianowani zarządzającymi: w Kanasowie ks. Aleksander Siwicki, wikaryusz z Hazy; w Smogorzewie ks. Jan Wolski, wikaryusz z Zagowa. — Przeniesieni zarządzającymi parafiami: ks. Henryk Radomski z Janowca i ks. Benedykt Taubó z Bielini — jeden na miejsce drugiego; ks. Teofil Banaskiewicz z Batstowa do Szewny. — Przeniesieni wikaryuszami: ks. Aleksander Batrzykowski i Sandomierza i ks. Karol Sarnecki z Chlewisk — jeden na miejsce drugiego; ks. Teodor Kopydowski z Sulistawie do Hazy; ks. Józef Kownacki z Ostrowieża i ks. Bronisław Sczygiełski z Poczajca — jeden na miejsce drugiego; ks. Bolesław Sztobryn z Radomia i ks. Bolesław Starzomski z Siromca — jeden na miejsce drugiego; ks. Ignacy Żuczkowski z Janowca do Tosewa; ks. Konstancy Narwid z Bielini do Janowca. — Kapłan Władysław Fudalewski, proboszcz w Kanowie, zwolniony od obowiązków dziekana opatowskiego.

Katastrofa w kopalni Jaworzna.

Nadeszły smutne wiadomości o potarze w kopalni węgla w Jaworznie, należącej do znanego „barona węglowego”, Guttmanna. Jak się z doniesień okazuje, katastrofomiała o wiele groźniejsze rozmiary. W noy z 24 na 25 grudnia r. z. z niewyjaśnionych jęszcześnie powodów wybuchł pożar w budynku szybowym szwów „Paulina” i „Helenka”, który w krótkim czasie zniszczył także budynek nadszybowy „Fryderyk August” wraz z całym urządzeniem do rozgarnkowywania węgla. Nieszczęście, chociaż wielkie, byłoby jęszcześnie do zniesienia; niestety, do pożaru przyłączyła się jęszcześnie powódź, która grozi zalaniem omal że nie całej kopalni. Mianowicie ofiarą ognia padła wielka maszyna rezerwowa wodna, wydobywająca wodę z naturalnego w każdej kopalni źródła — a w kopalni jaworznińskiej pompująca wodę ze spodu kopalni w ilości 15 metrów kubicznych. Ponieważ zaś przewód dopuszczający parę do dwóch innych podziemnych maszyn pękł, przeto kopalnia zalana została wodą, a eksploatacyja węgla na długie moze lata została jeśli nie wstrzymana — to ogromnie utrudniona.

Podczas katastrofy ognia robotnicy pod przewodnictwem inspektora górniczego, p. Kowarczyka, i sztygarów wytkali siły, aby ratować kółtównię, w której znajdują się 23 kotły, co im się udało. Na wieść o katastrofie przybyli do Jaworzna fachowcomiey z Krakowa, nadziynier i monterzy z Witkowie; górnicy pod ich kierunkiem pracują ciągle, aby przynajmniej uratowad szyb Helenę od zalawu. Pracują więc nad naprawieniem maszyn wodnej, nadszybowej, pompującej w minucie 40 — 50 hektolitrowy wody. Przech ostatnią katastrofę, drugą z rzędu, gdyż w lecie r. z. w ybuch kotłów uniemożliwił połowę kopalni — kopalnie węgla w Jaworznie zupełnie stanęły, około 2000 ludzi zostało bez zaradka.

ZIEMIE POLSKIE POD AUSTRIAKIEM.

Katastrofa w kopalni Jaworzna.

Nadeszły smutne wiadomości o potarze w kopalni węgla w Jaworznie, należącej do znanego „barona węglowego”, Guttmanna. Jak się z doniesień okazuje, katastrofomiała o wiele groźniejsze rozmiary. W noy z 24 na 25 grudnia r. z. z niewyjaśnionych jęszcześnie powodów wybuchł pożar w budynku szybowym szwów „Paulina” i „Helenka”, który w krótkim czasie zniszczył także budynek nadszybowy „Fryderyk August” wraz z całym urządzeniem do rozgarnkowywania węgla. Nieszczęście, chociaż wielkie, byłoby jęszcześnie do zniesienia; niestety, do pożaru przyłączyła się jęszcześnie powódź, która grozi zalaniem omal że nie całej kopalni. Mianowicie ofiarą ognia padła wielka maszyna rezerwowa wodna, wydobywająca wodę z naturalnego w każdej kopalni źródła — a w kopalni jaworznińskiej pompująca wodę ze spodu kopalni w ilości 15 metrów kubicznych. Ponieważ zaś przewód dopuszczający parę do dwóch innych podziemnych maszyn pękł, przeto kopalnia zalana została wodą, a eksploatacyja węgla na długie moze lata została jeśli nie wstrzymana — to ogromnie utrudniona.

Kraków.

Powódź która nasz gród nawiedziła stała się zmatęszona, woda opada, błotnie wracają do „stanu normalnego”, poziom Wisły jest znacznie niższy. Po obu brzegach Wisły przy moście Zwierzynieckim, leżą olbrzymie bryły lodu, wygołnieni na ład przez okolicznych mieszkałców, pierwszego dnia wylewu.

Pogoda mamy zupełnie wiosenną 4 stopnie ciepła lekki wietrzyk, i słońce... Chodnik zaś zupełnie ożył... tylko łańcuch górz z błota, piękniejszających ulic Krakowa, — przypomina nam fatalną święteczną pogodę.

Przemysł.

Oldanie katedry łacińskiej po skończonej wewnątrz restauracyi oddawaniu, odbyło się dnia 18 z. m. Komitet restauracyi z ks. biskupem Pelozarem na ciele, ogólnad szczegółowo dokonane prace, małowidła, rzeźby eto.

Był obecny konserwator p. h. Szeptyński, z miasta przybyli: radca dworu Spławski, radca dworu p. starosta Litwiewicz, z reprezenacyi gminy p. doktor Smutny.

Komisya wyraziła się z wielkim uszanowaniem dla p. profesora T. Popiela, który kierował opieką dekoracyjną, a sam wymalował 8 duzych obrazów, oraz dla rzeźbiarza i architektki pp. Majerskich.

Katedra przedstawia się imponująco, pełna światła. Olinowanie katedry, dzięki w pierwszym rzędzie energii i ofiarności ks. biskupa Pelozara, pracy p. prof. Popiela i pp. Majerskich, nie zawiodło oczekiwania. Ks. biskup Pelozar wystawił sobie pomnik na przyszłe wieki.

Katowice.

Pan Kazimierz Zielonka, od lat z górą 22 ostkonem redakcyi „Gazety Lwowskiej”, obodnił w tym roku jubileusz trzydziestoletniej pracy w zawołcie dziennikarskim. Dla uczczenia jubileusza swego długoletniego kolegi i wzorowego współpracownika i najuczciwiejszego ostkonem i redakcyi „Gazety Lwowskiej” urządził w niedzielę, dnia 4 stycznia w południe sebranie w salonie lwowskiego Kola literacko-artystycznego, w celu wręczenia p. Z. elonze jubileuszowego upominku.

Malary, zimnicę i febrę, biercie ELIXIR BABEL, i zawsze pomaga.

Zapobiega malarycznym febram i gorączkom. Należy być bardzo ostrożnym, aby uniknąć choroby. Ksiądz: Ograska, Zimnica, Febr, Brak apetytu, Żółtowa choroba, Niestrawność, Ból głowy i krzywizny łodu w bok u wazonkach i t. p. Zawiadzenie: 4go Kwietnia, 1900 Dr. A. M. Kloczewski & Co. Washington, D. C.

Poligrafie.

Czyste, trwałe i błyszczące jak szkło wykonane według najnowszej metody roboty najczystszych cęgak. Fotografowanie grup i wizerunków z dzieł sztuki i cęgak.

K. G. CIESŁAK.

2737 Penn Ave., PITTSBURG Róg 14ej i Carson Ulloj, S. S. TELEPHONE 2971 - i. Czest.

H. E. COSS, ADWOKAT.

414 Grant Str. blisko Court. PITTSBURG, PA. Praktykuje we wszystkich sądach kryminalnych i cywilnych. Przyjacieli Polaków.

Franciszek Pater, — Hotelista — 204—3rd St. Carnegie, Pa. 21 stancyi. Rodacy przyjeżdżając będą grzeczenie przyjęci. Mam na składzie wyborne Wina, Wódki, Piwa, Likieri i WYBORNE CYGARA.

SLAWNE LEKARSTWO DR. LUNG'WO BALSAM MACIĘCZY Pomaga dalej.

Pan Paweł Shubert pisze Dziękuję Panu użyłemu mi nurej i wyleczył mojej sony z jej ciężkiej choroby. Była chora przez tyle lat na opuszczenie macy, bóle w żołądku i krzyżu, szum w głowie, nerwowość, niemożność ialenie wewnątrz i nieregularny czas. Balsam Macięcny ją wyleczył i teraz jest zupełnie zdrowa. Pozostaje z wdzięcznością Paweł Shubert P. O. Box 105 Hudson Park D. M. Napiszcie do nas o swojej chorobie i dostaniecie sumienią poradę czy wasza choroba jest wyleczalna.

DR. LUNG, Medicine Co., 56 FIFTH AVE. Chicago, Ills. Potrzebujemy miejscowych agentów.

Stanisław Szarzyński, APTEKARZ.

McKees Rocks na Helen St. Pittsburg, Pa. Apteka znajduje się za koleją. Dawniej pod No. 505 Carson St. South Side. Poleca Rodakom lekarstwa polskie własnego wyrobu i z gwarantowaną walekością chorób. Box 114 McKees Rocks, Pa.

Polska Orkiestra Białego Orła.

Dostarcza muzyki na Bala, wesela i inne zabawy po umiar kowanych cenach. Po informacyi i warunki zgłosić się do zawołanego pod adresem: Edward Ptaszyński, 2723 Penn Ave., Pittsburg.

Sambor.

Przeszło 18 godzin zasypany stał w aniegu pociąg osobowy, który wyszedł ze Sambora o godzinie 7ej wieczorem 20 zm. między stacyami Dorozowem a Debrowlanami. Burza i zamiecie śnieżna były przerażliwej.

Pociąg wiózł około 130 podróży, których przetrwali straszną pełną gęstość noc. Kobiety i dzieci płakały. Ze Sambora przyjechał inżynier Nitecki z 3 maszynami pomocniczymi i naczelnik stacyi z Dublan pan Przybyłowski.

Zandamerya spędziła na gwałt w noy okolicznych właścioin od garmienia śniegu. Dopiero nad ranem 4 maszynami przerwano pociąg i jedną cząść ze wszystkimi podróźnymi wydobyto.

Polka APTKA pod Białym Orłem.

Zawiadzam Szan. Rodaków z Braddock, Pa., i okolicy, że dla wygoły ich otworzylm nową Apteke, w której wszelkie dostad wszelkich lekarstw krajowych i zagranicznych.

Recepty wszelkie wykonujemy sumiennie i dokładnie, i to recepty wszystkich doktorów bez wyjątku.

Zamiast udawać się do inonardowców, którzy waszej mowy nie rozumieją, przychodźcie Rodacy do Polkiej Apteki, gdzie jest rozmownie w ojczystym języku, gdzie będziecie grzeczenie obsługiwani i gdzie dostaniecie wszystko co wam potrzeba.

Apteka moja zaopatrzona jest we wszystko co tylko może się znajdowad w pierwszorzędnej aptece.

B. J. Czyżewski, Aptekarz.

Na Malary, zimnicę i febrę, biercie ELIXIR BABEL, i zawsze pomaga.

Zapobiega malarycznym febram i gorączkom. Należy być bardzo ostrożnym, aby uniknąć choroby. Ksiądz: Ograska, Zimnica, Febr, Brak apetytu, Żółtowa choroba, Niestrawność, Ból głowy i krzywizny łodu w bok u wazonkach i t. p. Zawiadzenie: 4go Kwietnia, 1900 Dr. A. M. Kloczewski & Co. Washington, D. C.

Przemysł.

Oldanie katedry łacińskiej po skończonej wewnątrz restauracyi oddawaniu, odbyło się dnia 18 z. m. Komitet restauracyi z ks. biskupem Pelozarem na ciele, ogólnad szczegółowo dokonane prace, małowidła, rzeźby eto.

Był obecny konserwator p. h. Szeptyński, z miasta przybyli: radca dworu Spławski, radca dworu p. starosta Litwiewicz, z reprezenacyi gminy p. doktor Smutny.

Komisya wyraziła się z wielkim uszanowaniem dla p. profesora T. Popiela, który kierował opieką dekoracyjną, a sam wymalował 8 duzych obrazów, oraz dla rzeźbiarza i architektki pp. Majerskich.

Katedra przedstawia się imponująco, pełna światła. Olinowanie katedry, dzięki w pierwszym rzędzie energii i ofiarności ks. biskupa Pelozara, pracy p. prof. Popiela i pp. Majerskich, nie zawiodło oczekiwania. Ks. biskup Pelozar wystawił sobie pomnik na przyszłe wieki.

Malary, zimnicę i febrę, biercie ELIXIR BABEL, i zawsze pomaga.

Zapobiega malarycznym febram i gorączkom. Należy być bardzo ostrożnym, aby uniknąć choroby. Ksiądz: Ograska, Zimnica, Febr, Brak apetytu, Żółtowa choroba, Niestrawność, Ból głowy i krzywizny łodu w bok u wazonkach i t. p. Zawiadzenie: 4go Kwietnia, 1900 Dr. A. M. Kloczewski & Co. Washington, D. C.

Przemysł.

Oldanie katedry łacińskiej po skończonej wewnątrz restauracyi oddawaniu, odbyło się dnia 18 z. m. Komitet restauracyi z ks. biskupem Pelozarem na ciele, ogólnad szczegółowo dokonane prace, małowidła, rzeźby eto.

Był obecny konserwator p. h. Szeptyński, z miasta przybyli: radca dworu Spławski, radca dworu p. starosta Litwiewicz, z reprezenacyi gminy p. doktor Smutny.

Komisya wyraziła się z wielkim uszanowaniem dla p. profesora T. Popiela, który kierował opieką dekoracyjną, a sam wymalował 8 duzych obrazów, oraz dla rzeźbiarza i architektki pp. Majerskich.

Katedra przedstawia się imponująco, pełna światła. Olinowanie katedry, dzięki w pierwszym rzędzie energii i ofiarności ks. biskupa Pelozara, pracy p. prof. Popiela i pp. Majerskich, nie zawiodło oczekiwania. Ks. biskup Pelozar wystawił sobie pomnik na przyszłe wieki.

Malary, zimnicę i febrę, biercie ELIXIR BABEL, i zawsze pomaga.

Zapobiega malarycznym febram i gorączkom. Należy być bardzo ostrożnym, aby uniknąć choroby. Ksiądz: Ograska, Zimnica, Febr, Brak apetytu, Żółtowa choroba, Niestrawność, Ból głowy i krzywizny łodu w bok u wazonkach i t. p. Zawiadzenie: 4go Kwietnia, 1900 Dr. A. M. Kloczewski & Co. Washington, D. C.

Przemysł.

Oldanie katedry łacińskiej po skończonej wewnątrz restauracyi oddawaniu, odbyło się dnia 18 z. m. Komitet restauracyi z ks. biskupem Pelozarem na ciele, ogólnad szczegółowo dokonane prace, małowidła, rzeźby eto.

Był obecny konserwator p. h. Szeptyński, z miasta przybyli: radca dworu Spławski, radca dworu p. starosta Litwiewicz, z reprezenacyi gminy p. doktor Smutny.

Komisya wyraziła się z wielkim uszanowaniem dla p. profesora T. Popiela, który kierował opieką dekoracyjną, a sam wymalował 8 duzych obrazów, oraz dla rzeźbiarza i architektki pp. Majerskich.

Katedra przedstawia się imponująco, pełna światła. Olinowanie katedry, dzięki w pierwszym rzędzie energii i ofiarności ks. biskupa Pelozara, pracy p. prof. Popiela i pp. Majerskich, nie zawiodło oczekiwania. Ks. biskup Pelozar wystawił sobie pomnik na przyszłe wieki.

Malary, zimnicę i febrę, biercie ELIXIR BABEL, i zawsze pomaga.

Zapobiega malarycznym febram i gorączkom. Należy być bardzo ostrożnym, aby uniknąć choroby. Ksiądz: Ograska, Zimnica, Febr, Brak apetytu, Żółtowa choroba, Niestrawność, Ból głowy i krzywizny łodu w bok u wazonkach i t. p. Zawiadzenie: 4go Kwietnia, 1900 Dr. A. M. Kloczewski & Co. Washington, D. C.

Przemysł.

Oldanie katedry łacińskiej po skończonej wewnątrz restauracyi oddawaniu, odbyło się dnia 18 z. m. Komitet restaur

WIELKOPOLANIN

Wydawanie niedzielne w Ameryce
WYKRODZI W KAZDY CZWARTEK
REDAKTOR: L. MACHNIKOWSKI.

Wszystkie korespondencje należy adresować na imię redaktora:
Leon Machnikowski,
56—22nd Str. Pittsburg, Pa.

Wszystkie listy, dotyczące numeracji odbiorczych, obsłuki druków, konstytucyj i t. p. należy adresować:
F. J. Kwiatkowski, Manager,
56—22nd Str. Pittsburg, Pa.

PRENUMERATA
na rok jeden w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie \$1.50
Abonament po za obrym Stanów Zjednoczonych i Kanady \$2.50
Pośrednicy numer..... \$5.00
ABONAMENT PŁATNY Z GÓRY.

Adres ogólny:
"WIELKOPOLANIN"
56—22nd Str. Pittsburg, Pa.

Wszystkie przesyłki pieniężne do Wielkopolanina należy adresować:
"WIELKOPOLANIN"
56—22nd Str. Pittsburg, Pa.

Myśmy oba telefony
C. D. & P. T. 2263 Grant
P. & A. 2204 Main.

Subscribed at the Pittsburg Post Office as Second Class Mail Matter.

The Weekly
"WIELKOPOLANIN"
56—22 St. Pittsburg, Pa.

Telephone: C. D. & P. T. 2263 Grant
P. & A. 2204 Main.

The best political and social Polish newspaper in Pittsburg and State of Pennsylvania. Circulation 12,000 i. e. more, than any other Polish weekly in Pennsylvania and Eastern States. Is read by all Poles in Pittsburg and vicinity, and also by many in all the States.

It treats all questions fairly and impartially, praising good deeds and politics and censuring whatever deserves a censure, no matter by whom done.

During its four years existence this Paper has adhered to best moral tendencies and therefore is welcome by all its readers and gains more and more subscribers every day. This is the Official Paper of the St. Joseph's Benevolent Association (counting 2500 members) and many other clubs and Societies. Best advertising medium. If you wish to reach the attention of the Polish speaking population, advertise in the weekly "Wielkopolanin". Address: 56—22nd St. Pittsburg, Pa.

Advertising Rates:
(Space computed by inches in length in a column 2 1/2 inch wide.)

Single insertion per inch	35c
1 inch 3 months @ 33c	\$4.29
1 inch 6 months @ 31c	\$8.08
1 inch 12 months @ 29c	\$15.84
1 inch 1 month @ 33c	3.50
3 inches 3 months @ 31c	12.09
3 inches 6 months @ 30c	23.40
3 inches 12 months @ 27c	42.12

Larger advertisements over 3 months duration 35c per lineal inch single col.

Reading matter 10c per line in single column. 10c extra discount allowed on payments in advance.

All advertisements so constructed as to resemble editorials, will be charged an extra rate over the usual rate of advertising.

Special rates on application for large advertisements.

Contract void if not approved by manager and editor.

Double column advertisements must be two inches deep, three columns five inches. No special location guaranteed.

All communications must be addressed to L. MAONIKOWSKI, managing editor of Wielkopolanin, 56—22nd Street, Pittsburg, Pa.

All money, Money Orders and letters concerning business matters must be addressed: F. J. KWIAKOWSKI, manager, 56—22nd Str. Pittsburg, Pa.

Checks and Money Orders should be issued in the name of "WIELKOPOLANIN" (address as above.)

Polish Printing & Publishing Co.,
56—22nd Street,
PITTSBURG, PENN'A.
Tel. C. D. & P. T. 2263.
P. & A. Tel. 2204 Main.

Uwagi.

Okrupnie "dobry" czas. Wszędzie wszyscy mówią o dobrych czasach. Politykierzy wszędzie wykryują, że robotnik nigdy przedtem nie brał tak wysokiego płacy za pracę jak obecnie. — Ci sami jednak politykierzy nio a nio nie mówią o tem, że obecnie robotnik tak wiele więcej musi płacić za żywność, ubranie i mieszkanie, że a tej "wielkiej" niż kiedykolwiek płacy, — zostaje mu dziś mniej niż dawniej z mniejszego zarobku. To są okrutnie dobre czasy? Co?... Ma my obecnie w Ameryce dobre czasy, — ale to tak dobre czasy, — że ludzie w wielu miejscach z głodu i ziania umierają w własnych mieszkaniach.

Do droższymi mięsami i innymi produktami przystąpił się jeszcze brak węgla, a ten najbardziej daje się odczuwać na zachodzie, dokąd dowie, z powodu znacznej odległości i zawiłości szlaku, jest bardzo utrudniony. Z powodu długo trwałego strajku, wyserpały się wszystkie zapasy węgla, a gdy nadeszły mrozy, brak opałatu tak dalece, że w niektórych miastach na zachodzie, nawet za drogie pieniądze nie można dostać węgla.

Między innymi, w samem miesiącu Chiego, w ostatnich dniach zmarło z głodu i zimna, we własnych mieszkaniach, kilkanaście osób, a jaka tam panuje bieda, to wystarczy przeoczyć tę krótką wzmiankę, którą powtarzamy za "Dziennikiem Chiosgoskim".

Wśród ożarów, sposobów do zarobkowania coraz mniej, choroby i wypadki śmierci mnożą się,

ciężkiak — Zjawiska.

Zaszej Niedzieli, w kościele św. Wojciecha o godzinie piątej odbył się ślub znany w całym Pittsburgu i na South Side całego lubianego fotografisty polskiego pana Kamiernia G. Cieślak z panną Maryą Zjawiską, córką również dobrze znaną w naszym mieście państwa Zjawiskich, — mających w Skład Ubrań, bielizny itp. na South Side.

To są młoda para ma duże życiowych znajomych a zapewne i to, że w przeszłym numerze Wielkopolanina była wzmianka o następnym majogcm weselu, — to wszystko sprawiło, że na godzinę piątą zeszło się do kościoła tyle publiczności, że, o ile wiadomo, to w tym kościele nie było jeszcze ślubu, a któryby w takim czasie tyle się zeszło ludzi.

W suto oświetlonym kościele dał Młodej Parze ślub miejscowy Proboszcz, Ks. prałat W. Miskiewicz; fankowe dykona sprawował Wny Ka. C. Tomaszewski prob. par. św. Stanisława w Pittsburgu a subdykana fankowe sprawował Wny Ka. Rychalski. Ceremoniarzem był Wny ks. Rykowski.

Piękną Veni Creator na głos, wykonała na chórze pittsburga Lutnia, której Członkowie chcą uścić druha swego pana Cieślaka, — zebrał się w liczbie blisko 30 i pod dyrykacją p. Karabasa naszego polskiego aptekarza i muzyka, wykonali owe Veni Creator, a po ślubie jakis świetny marsz polski narodził. Śpiewem wtórował na organach miejscowy organista p. Bruchwałki.

Udział w śpiewie brali następujący Członkowie Lutni (jak nam taskawie spisano): Panowie: Karabasz Dyrmentor, pan konsul Mruczek, Jaworowski, Ryll, T. Domachowski, bracia Rembowski, Kaczmarek, Motulewski, Włodarski, Zochoiewicz, S. i J. Leszczyński, Obratowski, Magnuski, Statkiewicz, Trojanowski i Drzewicki.

Kazanie ostateczne do okoliczności i jak zawsze pełne zwrotów patryotycznych wygłosił Ks. C. Tomaszewski.

Po ślubie udali się Państwo Młodzi wraz z Rodzicami, krewnymi z drugimi i druhniami a gdy weselne do domu Rodziców Panny Młodej.

Na weselu lawonio się wesoło, lecz o cicho i skromnie, szanując Niedzielę. Przy kolacji wznoszono toasty na szczęście i powodzenie Nowożeńców, życząc im zdrowia i szczęścia i dużo pociech. Ża tymże że brak miejsca, nie poswala nam podać niektórych bardzo dowcipnych toastów jak n. p. wesołego p. Karabasa, ks. Willms'a i innych. Bawiono się serdecznie. Z księży byli na weselu następujący: Ks. Prałat Miskiewicz, Ks. C. Tomaszewski, ks. Smolek, ks. Rychalski i ks. Rykowski. — Z daleka, bo aż ze South Chicago przybyły krewne pp. Zjawiskich: pani Witkowska i siostra jej panna Ida Derpa. — Z Baltimore, Md. przybył wuj Pana Młodego pan A. Gołosyński a z Michigan przybyła matka Pana Młodego, pani Cieślak, zająca newsiasta. Musi to być na być niewiasta, gdy tak pięknie miała wychować swych synów: pana Kieżmiera i Franciszka, fotografiów i M. chłata, uszącego się na aptekarkę.

Oprócz powyższych, byli jeszcze następujący goście: panna Wiśniewska, p. Michał Tomaszewski, państwo Domachowsy, państwo Szarzyńscy, państwo Karabasz, pp. Byderman, p. Jaworski, państwo Fifer, pp. F. Cieślak, pp. Brudzyński i różni krewni. The last but not least: byli także i dwaj redaktorzy, a mianowicie: p. S. Piotrowski, redaktor "Polonii" z Cleveland i redaktor miejscowego Wielkopolanina. Było co jeść i co pić, ubawili się wszyscy świetnie! Mimo zabawy i wiochy nie zapomniano i o sprawach publicznych, Ogół obchoższych, bo zebrano na Polskie Seminarjum w Detroit około 25 dolarów a na Polski Dom Sieroty w Pittsburgu (Emsworth) zebrano aż 40 dolarów! Brawo! — Najwięcej dla Sierotek uczynił w tej okazji dowcipem swoim pan Karabasz który stentorowym głosem a wielce przekonującym uwiął Gości tak przekonanie i rozczulił, że dolary dla Sieroty spłacył się Pannie Młodej na talerz jak grań. Starszym i siwym osobom, niemającym od 30 lub 40 lat Rodziców, dowiódł pan Karabasz jasno jak na dłoni, że to osoby są sierotami, więc powinni co dać na sieroty, — innym dowiódł że mogą przeciw zostać sierotami choć są 50 lat, — więc też na sieroty niech dają! No i dawali wszyscy i Bóg zapłać dawcom i kochoanemu, dowcipnemu wnioskodawcy, który netylko uwiął gadać ale uwiął na sieroty i dawać! Brawo! Prosimy ościepiał! — Gdyby takie wesoła odpowiały się ościepiał, to Sieroty miałyby też wesele.

Bóg zapłać za dobre serca i gościnność! Młodej Parze życzymy szczęścia i powodzenia!

Wieszkał się w kościele św. Wojciecha o godzinie piątej odbył się ślub znany w całym Pittsburgu i na South Side całego lubianego fotografisty polskiego pana Kamiernia G. Cieślak z panną Maryą Zjawiską, córką również dobrze znaną w naszym mieście państwa Zjawiskich, — mających w Skład Ubrań, bielizny itp. na South Side.

To są młoda para ma duże życiowych znajomych a zapewne i to, że w przeszłym numerze Wielkopolanina była wzmianka o następnym majogcm weselu, — to wszystko sprawiło, że na godzinę piątą zeszło się do kościoła tyle publiczności, że, o ile wiadomo, to w tym kościele nie było jeszcze ślubu, a któryby w takim czasie tyle się zeszło ludzi.

W suto oświetlonym kościele dał Młodej Parze ślub miejscowy Proboszcz, Ks. prałat W. Miskiewicz; fankowe dykona sprawował Wny Ka. C. Tomaszewski prob. par. św. Stanisława w Pittsburgu a subdykana fankowe sprawował Wny Ka. Rychalski. Ceremoniarzem był Wny ks. Rykowski.

Piękną Veni Creator na głos, wykonała na chórze pittsburga Lutnia, której Członkowie chcą uścić druha swego pana Cieślaka, — zebrał się w liczbie blisko 30 i pod dyrykacją p. Karabasa naszego polskiego aptekarza i muzyka, wykonali owe Veni Creator, a po ślubie jakis świetny marsz polski narodził. Śpiewem wtórował na organach miejscowy organista p. Bruchwałki.

Udział w śpiewie brali następujący Członkowie Lutni (jak nam taskawie spisano): Panowie: Karabasz Dyrmentor, pan konsul Mruczek, Jaworowski, Ryll, T. Domachowski, bracia Rembowski, Kaczmarek, Motulewski, Włodarski, Zochoiewicz, S. i J. Leszczyński, Obratowski, Magnuski, Statkiewicz, Trojanowski i Drzewicki.

Kazanie ostateczne do okoliczności i jak zawsze pełne zwrotów patryotycznych wygłosił Ks. C. Tomaszewski.

Po ślubie udali się Państwo Młodzi wraz z Rodzicami, krewnymi z drugimi i druhniami a gdy weselne do domu Rodziców Panny Młodej.

Na weselu lawonio się wesoło, lecz o cicho i skromnie, szanując Niedzielę. Przy kolacji wznoszono toasty na szczęście i powodzenie Nowożeńców, życząc im zdrowia i szczęścia i dużo pociech. Ża tymże że brak miejsca, nie poswala nam podać niektórych bardzo dowcipnych toastów jak n. p. wesołego p. Karabasa, ks. Willms'a i innych. Bawiono się serdecznie. Z księży byli na weselu następujący: Ks. Prałat Miskiewicz, Ks. C. Tomaszewski, ks. Smolek, ks. Rychalski i ks. Rykowski. — Z daleka, bo aż ze South Chicago przybyły krewne pp. Zjawiskich: pani Witkowska i siostra jej panna Ida Derpa. — Z Baltimore, Md. przybył wuj Pana Młodego pan A. Gołosyński a z Michigan przybyła matka Pana Młodego, pani Cieślak, zająca newsiasta. Musi to być na być niewiasta, gdy tak pięknie miała wychować swych synów: pana Kieżmiera i Franciszka, fotografiów i M. chłata, uszącego się na aptekarkę.

Oprócz powyższych, byli jeszcze następujący goście: panna Wiśniewska, p. Michał Tomaszewski, państwo Domachowsy, państwo Szarzyńscy, państwo Karabasz, pp. Byderman, p. Jaworski, państwo Fifer, pp. F. Cieślak, pp. Brudzyński i różni krewni. The last but not least: byli także i dwaj redaktorzy, a mianowicie: p. S. Piotrowski, redaktor "Polonii" z Cleveland i redaktor miejscowego Wielkopolanina. Było co jeść i co pić, ubawili się wszyscy świetnie! Mimo zabawy i wiochy nie zapomniano i o sprawach publicznych, Ogół obchoższych, bo zebrano na Polskie Seminarjum w Detroit około 25 dolarów a na Polski Dom Sieroty w Pittsburgu (Emsworth) zebrano aż 40 dolarów! Brawo! — Najwięcej dla Sierotek uczynił w tej okazji dowcipem swoim pan Karabasz który stentorowym głosem a wielce przekonującym uwiął Gości tak przekonanie i rozczulił, że dolary dla Sieroty spłacył się Pannie Młodej na talerz jak grań. Starszym i siwym osobom, niemającym od 30 lub 40 lat Rodziców, dowiódł pan Karabasz jasno jak na dłoni, że to osoby są sierotami, więc powinni co dać na sieroty, — innym dowiódł że mogą przeciw zostać sierotami choć są 50 lat, — więc też na sieroty niech dają! No i dawali wszyscy i Bóg zapłać dawcom i kochoanemu, dowcipnemu wnioskodawcy, który netylko uwiął gadać ale uwiął na sieroty i dawać! Brawo! Prosimy ościepiał! — Gdyby takie wesoła odpowiały się ościepiał, to Sieroty miałyby też wesele.

Bóg zapłać za dobre serca i gościnność! Młodej Parze życzymy szczęścia i powodzenia!

Wieszkał się w kościele św. Wojciecha o godzinie piątej odbył się ślub znany w całym Pittsburgu i na South Side całego lubianego fotografisty polskiego pana Kamiernia G. Cieślak z panną Maryą Zjawiską, córką również dobrze znaną w naszym mieście państwa Zjawiskich, — mających w Skład Ubrań, bielizny itp. na South Side.

To są młoda para ma duże życiowych znajomych a zapewne i to, że w przeszłym numerze Wielkopolanina była wzmianka o następnym majogcm weselu, — to wszystko sprawiło, że na godzinę piątą zeszło się do kościoła tyle publiczności, że, o ile wiadomo, to w tym kościele nie było jeszcze ślubu, a któryby w takim czasie tyle się zeszło ludzi.

W suto oświetlonym kościele dał Młodej Parze ślub miejscowy Proboszcz, Ks. prałat W. Miskiewicz; fankowe dykona sprawował Wny Ka. C. Tomaszewski prob. par. św. Stanisława w Pittsburgu a subdykana fankowe sprawował Wny Ka. Rychalski. Ceremoniarzem był Wny ks. Rykowski.

Piękną Veni Creator na głos, wykonała na chórze pittsburga Lutnia, której Członkowie chcą uścić druha swego pana Cieślaka, — zebrał się w liczbie blisko 30 i pod dyrykacją p. Karabasa naszego polskiego aptekarza i muzyka, wykonali owe Veni Creator, a po ślubie jakis świetny marsz polski narodził. Śpiewem wtórował na organach miejscowy organista p. Bruchwałki.

Udział w śpiewie brali następujący Członkowie Lutni (jak nam taskawie spisano): Panowie: Karabasz Dyrmentor, pan konsul Mruczek, Jaworowski, Ryll, T. Domachowski, bracia Rembowski, Kaczmarek, Motulewski, Włodarski, Zochoiewicz, S. i J. Leszczyński, Obratowski, Magnuski, Statkiewicz, Trojanowski i Drzewicki.

Kazanie ostateczne do okoliczności i jak zawsze pełne zwrotów patryotycznych wygłosił Ks. C. Tomaszewski.

Po ślubie udali się Państwo Młodzi wraz z Rodzicami, krewnymi z drugimi i druhniami a gdy weselne do domu Rodziców Panny Młodej.

Na weselu lawonio się wesoło, lecz o cicho i skromnie, szanując Niedzielę. Przy kolacji wznoszono toasty na szczęście i powodzenie Nowożeńców, życząc im zdrowia i szczęścia i dużo pociech. Ża tymże że brak miejsca, nie poswala nam podać niektórych bardzo dowcipnych toastów jak n. p. wesołego p. Karabasa, ks. Willms'a i innych. Bawiono się serdecznie. Z księży byli na weselu następujący: Ks. Prałat Miskiewicz, Ks. C. Tomaszewski, ks. Smolek, ks. Rychalski i ks. Rykowski. — Z daleka, bo aż ze South Chicago przybyły krewne pp. Zjawiskich: pani Witkowska i siostra jej panna Ida Derpa. — Z Baltimore, Md. przybył wuj Pana Młodego pan A. Gołosyński a z Michigan przybyła matka Pana Młodego, pani Cieślak, zająca newsiasta. Musi to być na być niewiasta, gdy tak pięknie miała wychować swych synów: pana Kieżmiera i Franciszka, fotografiów i M. chłata, uszącego się na aptekarkę.

Echa ze strajku węglowego.

Niedawno zakończenie zostało przez komisyję rozjemczą we Filadelfii przesłuchanie nieuniknionych (skębow) a rozpoczęły się przesłuchania adwokatów kompanii i trustów. Nieunikni uskarżali się bardzo na zle obchodzenie się z nimi strajkierów.

Zeznania te były bardzo niekorzystne dla unii. Wykazano bowiem o wielkich nadużyciach i wybrakach popelnionych przez strajkierów w czasie strajku na swych współpracownikach, którzy do strajku przyłączyć się nie chcieli.

Zawiść i zemsta strajkierów sięgała zbyt daleko. Bojkotowano jednych, terroryzowano drugich, a gdy to nie pomagало, napadano i maltretowano opornych. Nie jeden dom został dynamitem zburzony, nie jedno mieszkanie kamieniami obrzucone i pozbawione okien, niejedno robotnik zbity i okrwawiony dla tego, że chciał rodzinę ochronić od nędzy i głodu, szedł do pracy.

Strajkierzy nie uważali za święte, godne względu, użagię poszanowania. Znęcali się netylko nad żywymi, ale nawet i nad umarłymi — pluli na trumny „skębow“. Piekarz który głodnemu „skębowi“ sprzedał kawałek chleba, rzęźnik, który sprzedał funt mięsa, lekarz, który poświęcił się do chorego z usługą, nawet kapłan, co się odważył udzielić pociechy duchowej umierającemu, lub dokonął obrządku religijnego — wszyscy ci byli narażeni na bojkot i zemstę ze strony strajkierów.

Tomasz Wozzański, klerk w oficie firmy Pardee and Co., jakąd do ślubu, został otoczony przez zgraję strajkierów, którzy obrażali jego i pannę młodą. Wozzański musiał się schronić na plebanii i nie mógł wyprawić wesela. Jego żona wydołała się do domu, gdzie niepokojoną ją przez całą noc, a na dopiero późnem wieczorem uciekł do kopalni, gdzie wypadło mu nocować.

Przewodniczący komisji, — słuchając tych zeznań, nie wieszkał, żeby człowiek mógł być tak zepsuty i w burzeniu wyrazek! „Co to za społeczeństwo co to za naród!“

Po ukończeniu przesłuchów strony nieujnej, komisja przystąpiła do przesłuchów strony przeciwej — kompanii węglowych. Sędzia Gray, przewodniczący komisji arbitrażowej, zaniemógł, a miejsce jego zajął generał Wilson.

Reszka chroni od nędzy.

Edward de Reszka, znany polski śpiewak, wyrotował od nędzy, a może nawet i śmierci, polską familiję Wyganowskich w Nowym Yorku.

Familia ta składa się z 65 letniej matki, syna skrzypka i dwóch córek. Starsza jest śpiewaczką, młodsza ma zaledwie pięć lat. Syn i córka ukończyli konserwatorium muzyczne w Paryżu i wyjechali w świat, zabierając matkę i siostrę, rojąc sobie przytem jak najlepiej „przyszłość“.

Do niedawna znajdowali się oni w trupie operowej, lecz ta nie doznawszy powodzenia, — rozwiązała się w Costa Rica, a nasi, pełni nadziei artyści, pozostali bez grosza i zasobów do życia.

Po trudach udało im się przybyć do Nowego Yorku w nadziei, że tu łatwiej znajdą odpowiednie zatrudnienie. Starania ich jednak pozostały bezowocne, Pomocy udzielił im maażer teatr Peoples, lecz nie mógł dać zatrudnienia. — Stan ich pogarszał się z dniem każdym. Dozłó do tego, że chcą położyć koniec swej nędzy, zamierzali nawet popelnic samobójstwo.

O nędzy ich dowiedział się nasz śpiewak Ed. dr. Reszka i natychmiast pośpieszył z pomocą. Posłał im szczydry da-

tek pieniężny, posłał fortepian i zapłacił wstępne za Wygano wskiego w sumie \$100 do unii muzykantów, aby tym sposobem dać mu sposobność pozyskania zatrudnienia. Miłośnicy czyn ten jest godny pochwały i naśladowania. K. P.

Zawładnienie.

Wszystkie śpiewający Członkowie i Członkinie obu oddziałów Towarzystwa Śpiewu św. Cecylii przy Kościele św. Stanisława K. raczą się stawić na nadzwyczajne posiedzenie w przyszłą Niedzielę pod Niezrach. Członkowie lub członkinie którzy na to posiedzenie się nie stawiają podpadną karze podług Konstytucyj.

Ofiary złożone na Polski Dom Sieroty w Okolicę.

Z przeniesienia.....	\$7,579.14
Na chrocinach u państwa Śliwskich, Allegheny.....	4.75
N. N.....	50
Familia Rachubów.....	1.00
Kolekta w Kościele św. Stanisława Kostki.....	12.00
Fr. Kosmacki Pittsburg, S. S. 1.00	
Naroznem obrachowaniu ksiąg Gwardyji Rycerzy św. Antoniego, w domu p. M. Wiechockiego na wniosek p. Jana Wierzorka.....	8.80
Na chrocinach u p. Tomasza Tomaszewskiego, na wniosek p. Józefa Kamińskiego.....	8.00
Na weselu p. Kazimierza Cieślaka z panną Maryą Zjawiską, Pittsburg, S. S. na wniosek pp. Karabasa i Jaworskiego.....	40.00
Na chrocinach u państwa Ziłkowskich na wniosek p. M. Jakićo.....	3.50
Na chrocinach u państwa Filippek.....	3.00
Razem.....	\$7,656.69

Prosimy o dalsze ofiarki.
Serdeczne Bóg Zapłać składa w imieniu Sierot,
X. C. Tomaszewski, C. S. Sp.

New Castle, Pa.

Na wóz mleczarski H. Robinsona najeżdża pociąg na krzyżcówce kolei z ulicy McCleary. Wóz został rozbity w kawałki, konie zabite, a wóz nica pokaleczony.

Przewodniczący komisji, — słuchając tych zeznań, nie wieszkał, żeby człowiek mógł być tak zepsuty i w burzeniu wyrazek! „Co to za społeczeństwo co to za naród!“

Po ukończeniu przesłuchów strony nieujnej, komisja przystąpiła do przesłuchów strony przeciwej — kompanii węglowych. Sędzia Gray, przewodniczący komisji arbitrażowej, zaniemógł, a miejsce jego zajął generał Wilson.

Ból w Krzyżu.

Bołące krzyże,
Bołące, stabe plecy
Oznamiają, że nerki są niedobre
Ból w krzyżu to znak choroby nerek
DOAN'S KIDNEY PILLS,
Pigułki na Nerki
leczą wszelkie takie stabości.
"Z wielką przyjemnością dotę osammoświadectwo doświadczeń setek obywateli Pittsburga, o dobroć pigulek Doan's Kidney Pills.
Moje zatrudnienie inspektora wagonów kolei ulicznej w remiarach Consolid. Traction Co., jest ciężkie i często cierpię na ból w krzyżu. Cassami ból był bardzo ostry, tak, że nie mogłem spać ani odpocząć i zawsze byłem zmęczony i smutny. Nareszcie za radą znajomego kupiłem pigulek Doan's Kidney Pills i w nadzwyczajny krótkim czasie ożyłem i zdrowiałem i jestem tak silny jak przed chorobą. Wszelkie bołoci w krzyżu i uciążenia zniknęły. Jestem przekonany, że pigułka Doan's Kidney Pills są najlepszym lekarstwem na świecie na tę chorobę i teraz zawsze trzymam je u siebie.

Teodor Daewer, 6367 Penn ave.

4. Tygodnie bez Pożywienia.

Żadnej Specjalnej sprzedaży przez trzydziści dni. Przez ten czas zastrzyżcie sobie apetyt. My zaś znając ludzi na Stronie Południowej urządzamy tanią sprzedaż, która zapełni ludźmi ganki naszego wielkiego sztoru. Czytajcie poniższe ceny.

Wielniana flanela. Specjalne — Najlepszy gatunek wielnianej wiejskiej flaneli, piękne wzory na koszule, nigdy nie sprzedane poniżej 25c, po 16c
Ubrania z długimi spodniami. Jeszcze kilka 7 i 8 dolarowych spodni, których sprzedaliśmy tak dużo, dia chłopców od 9 do 18 lat starych, sprzedamy za \$3.65
Damskie i panieńskie kalosze, najnowszej mody, wartości 40c i 45c, po 24c
Damska Spodnina bielizna, z czarnej wełnianej włochatej materji, koszule lub majtki, wartości do 75c, po 35c
Wybór blaszek do pieczenia ciastek różnego rodzaju, wartości 10c i 15c, po 4c
Damskie velvetowe, corduroy, lub polka dots stanki, obszyte, duże perłowe guziki, sprzedawane do 4 dol. \$1.80

PORTRET WIELKOSCI NATURALNEJ ZUPELNE DARMO.

Poczawszy w Poniedziałek, dnia 12go Stycznia, każdy kustosier kupujący towaru za 50c lub więcej, dostanie bilet. Gdy macie tych biletów za \$3, to przynieście je do nas a my damy kwit, za który dostaniecie portret wielkości 16x 20, wykonane przez słynnych artystów. Portret może być zdjęty z fotografii lub blaszki (tin type) która jest jeszcze w dobrym stanie.

Powyzsze ręcymy naszą dziesięcioletnią reputacją.

LORCH'S

Duży sztor 17 i Carson St.

PRZYNEŚCIE WASZE FOTOGRAFIE ZE SOBĄ.

UWAGA! — Tysiące ludzi w Pittsburgu chcieliby mieć portrety odkopiwane z fotografii, lecz nie mogli znaleźć żadnego odpowiedniego artysty, któryby mógł dobrze wykonać portrety. Obecnie macie sposobność dostania portretu DARMO. Nie będzie was to kosztować ani centa.

Schowajcie Street Car Trading Stamps

100 biletów na jazdę tramwajem lub \$5 gotówki za małą księżyczkę znaczków.

WYNIJKIE TE KUPONY —
sz warte jeden dolarowy znaczek w dodatku jakie dostaniecie w każdym zakupie za 50c lub więcej u niżej podanych sprzedawców lub w ofisie STREET CAR TRADING STAMP CO., 127 Sixth Street.

F. Ziawinski & Co. Skład galanterijny, 1305 Carson St. S. S.
C. Rasp, skład wódek i win 327 Brereton ave.
Jos. Raisbeck, grosernia 3501 Millvale ave.
R. Shapera, Departam. sztor, 3544 Butler Street.
Broida i Kruger, ubrania 3419 Butler Street.
A. S. Goldstone, ubrania i obuwie 877 Carson Street.
Jos. Muszynski, grosernia 51—18 Str., S. S.
H. Rose, męzka galanterja 1925 Carson Street.
H. Ralfogel, ubrania i galanter. 2316 Carson Street
H. Lowfeld, obuwie 2522 Carson Street
C. Rolstein, grosernia 122—19 St. S. S.
H. Wolkind, grosernia 79—22nd Str. S. S.
M. Koenig, grosernia 129 South 12th Str.
Wiemann's Masło, Jaja i drożdż. Skład mign 1606 Carson Street
Mathaus Rasp, skład mign 3223 Brereton Ave.
B. Kripp, Grosernia przy Jatkach na Stronie Południ. 51—12th St. S. S.
C. Ciasnowski, grosernia 5233 Butler Street

60 świec mocą, po.....64c

Wielniana spodnina bielizna z wełny wiełbład, różnej miary koszule

Sprawy Unii.

Zarząd Unii św. Józefa. Wielebny Ks. Proboszcz Casar Tomaszewski, Kapelan Unii Jan Maron, Prezydent, Paweł Szatkowski, Wice-Prezydent, Stanisław Ciemiński, Sekretarz Prot. Andrzej Kafierski, sekret. finansowy, Leopold Buchold, kasyer, Augustyn Stranowski, Marszałek, Józef Grabowski, Opiekunowie Antoni Wnorowski, kaszy Andrzej Ratajczewski, kaszy.

Sprawozdanie z rocznego posiedzenia Towarzystwa Rzemieślników i Przemysłowców Polskich.

W niedzielę, dnia 18 stycz. 1903 roku, odbyło się roczne posiedzenie, na którym został obrany nowy zarząd na rok bieżący z następujących obywateli: Prezes, Wł. Dogonka; wice prezes, Fr. Galant; kasyer, F. Dominiczak; sekret. fin. Ig. Górecki; sekret. prot., M. F. Fifer; marszałek, A. Jaworski; opiekunowie kasy: F. Zurawka, W. Moszyński i Ł. Jasiński.

Zawiadomienie! W niedzielę, dn. 25 stycznia r. b. zaraz po Sumie, odbędzie się posiedzenie Tow. św. Władysława Kr. na Południowej stronie, w hali zwykłych posiedzeń, przy ulicy 15tej.

Listy Polskie na Poczcie. Polska, Litewskie i Słowiańskie listy, na pocztach w Pittsburgu w dniu 19 Stycznia 1903.

Główna poczta, miejscowe. Leon Clunielski, Antoni Cybomski, Jan Ogyniak, Franciszek Felkowski, Leozdyja Głowacko, Wawrzyniec Jakoski, Michał Janowski 2, Józef Kuciński, Ohas. J. Machniewski, Antoni Poznyk, Jan Sedowak, Adam Siwieski, Mikita Słobodoniński, Stefan Streczkocki.

- Zagraniczne. (Pytając się o list zagraniczny, trzeba powiedzieć i numer listu i nazwisko). 3. Franciszek Baron, 4. Józef Bakaj, 5. Frank Bogowic, 7. Józef Czakowski, 8. Moto Comerio, 9. Paweł Dziewierzynski, 11. Roman Ferenczek, 12. M. Chał Peczka, 13. Michał Ferencz, 14. Wojciech Gryważczowski, 15. Jerzy Gajdas, 16. Aleksander Gots, 18. Józef Hollenoser, 21. Józef Hnilski, 22. Józefa Hutuwo, 23. Marya Jost, 26. Jewlamp Jegerow, 27. Marcin Janik, 28. Paweł Karzewski, 29. Józef Kubilus, 30. Michał Karlyok, 31. Tomasz Liposacki, 32. Illes Marliaka, 33. Jan Mittura, 34. Jan Matyas, 36. Józef Mysł, 37. Tomasz Nosalski, 38. Jan Nawakowski, 42. Mr. Palanski, 46. Michał Sularski, 47. Jan Szpand, 48. Antoni Szocyra, 49. Michał Sabhowiak, 50. Dominik Sarnački, 53. A. R. Staroliński, 55. Józef Tott, 56. Piotr Ulewicz, 58. Marcin Wotoszyn, 60. Józef Wasny, 60. Julian Wisnieski, 61. Andrzej Wisniewski, 62. Jan Złoga.

Stacya Arsenal. Zagraniczne. Felix Kloocko, Stanisław Kolodziejkomas, Antoni Mrosiak, Franciszek Pele, Zandra Mikanow, Stacya Carson, Józef Bradza, Zagraniczne. Michał Fronciszko, Franciszek Jalha, Władysław Kaniecki, Dymitr Kosowicz, Konstanty Mrozulinas, Józef Maduski, Aniela Stopira, Jan Skatuba.

SPRAWOZDANIE

Komissyi wybranej przez delegatów VII. Sejmu Unii św. Józefa w Pittsburgu, 13 i 14 Stycznia 1903 do sprawdzenia ksiąg Sekretarza Fin. i Kasyera Unii św. Józefa.

Po dokładnym przejrzeniu i porównaniu ksiąg tak Sekretarza-Fin. jak i Kasyera Unii św. Józefa podajemy następujące sprawozdanie:

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: Na Sejmie VI R. P. 1902 bilans (\$ 2,580.18), Dochód z Assessmentu (\$ 11,344.00), Razem (\$ 13,924.18), Pożyczono z kasy na nowe oznaki (\$ 2,062.50), Pozostało (\$ 11,861.68), Wrócono za oznaki (\$ 1,498.84), Procent od funduszu żelaznego (47.60), Gotówka (\$ 13,408.12), Wartość w odznakach (\$ 43.64), Razem (\$ 13,951.76).

ROZHÓD.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: Pośmiertnego wypłacono (\$ 8,250.00), Na Organ Unii św. Józefa (\$ 1,461.15), Pensye Urzędników i wydatki Sejmu VI-go (275.08), Razem (\$ 9,986.23).

ZESTAWIENIE.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: Dochodu (\$ 13,951.76), Rozchodu (9,986.23), Bilans (\$ 3,965.53).

GDZIE SĄ PIENIĄDZE?

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: 1. W Metropolitan National Bank (\$ 3,316.74), 2. U Kasyera na pośmiertne (75.15), Gotówka (\$ 3,421.89), Wartość w odznakach (543.64), Razem (\$ 3,965.53).

My, niżej podpisani zaświadczyliśmy niniejszym własnymi stwierdzeniami podpisami, że ksiązki Finansowe i Kassa Unii św. Józefa zgadzają się zupełnie, a zatem stan finansowy Unii jest w jaknajlepszym porządku.

Ks. C. Tomaszewski, Kapelan, Paweł Szatkowski, Vice-prezes, F. J. Kwiatkowski, Leon M. Wiechecki, Komissya, Albert Tasz, Benedykt Lapiński.

Siódmy Sejm

Unii św. Józefa.

(Ciąg dalszy).

Następnie odczytano sprawozdanie Sekretarza Finansowego i wyznaczone Komisję rewizyjną ksiąg finansowych. W skład tej Komisji weszli delegaci: Grzędzicki, Łapiński, Wiechecki, Tasi Kwiatkowski. Komisya udala się zaraz do osobnej sali, aby się z tem załatwiło.

O ile piszącemu się zdaje, to odczytanie pięciu lub sześciu delegatów ze sali obrad na kilka godzin nie jest praktycznym, bo tacy wysłani ze sali delegaci tracą sposobność do debатовania i do bronienia swych wniosków. To też np. wniosek jednego będącego w komisji, aby odczytanie Sejm. przeniesiono na inną, cieplejszą porę roku, — wniosek ten, bardzo zresztą dobry, — przepadł odradu bez debat, a tylko dla tego, że wnioskodawca nie był wówczas w sali obrad, bo przegladął finansowe ksiązki, — więc jako nieobecny, — nie mógł swego wniosku bronić ani go wytłomaczyć.

Do czasu przerw Sejmu, gdy delegaci wyszli na obiad lub na wieczór, — to szumnie mówią, musieli chronić się do domów i w domach siedzieć, co także nie jest miłem. Inaczej byłoby, gdyby Sejm odbywał się w cieplejszej porze roku. Z pewnością innemu duchowi oświecenia, mogłoby być się odbyć w oberskiej widnej hali, pić kawę, a także i w przyrodniczo pięknie udekorowanej, przynoszącej i otoczenia lepiej usposobienia człowieka, niż ciasnота i niewygoda. A, no — wniosek odbywania Sejmu w cieplejszej porze — przepadł — a zapewne najwięcej dla tego, że wzięto go pod debaty w nieobecności tego, który go podał. Na drugi raz niech pamiętają otem wnioskodawcy i niech ze sali nie odchodzą, jeżeli chcą, aby ich wnioski miały szansę utrzymania się a nie przepadnięcia).

Po odejściu z sali obrad owej komisji finansowej, — odczytywano wszystkie paragrafy Konstytucyi Unii św. Józefa. Ks. Kapelan odczytał takową wyraźnie, tu i ówdzie dając wyjaśnienie. Nad każdym punktem, każdy kto sobie tego życzył, robił swoje uwagi i formował odnośne wnioski, — a sekretarz takowe notował, — aby je później formalnie przedstawił pod obrady. W toku czytania Konstytucyi i obradowania nad jej treścią, weszli do sali obrad Wielebni ksiązka: J. Szwarcok, prob. par. Niepokal. Serca N. M. P. z 18 Wardy. ks. Smelsz, prob. nowej parafii z 15ej Wardy, ks. Willms, ks. Kwapuliński, ks. Rachwalski, ks. Alschneider, ks. Wielgus, prob. z Mammoth, Pa. i ks. Strzelczok, prob. z Dayton, Pa.

Delegaci przywitali duchownych przez powstanie z miejsc, — a ci ochwalili Pana Boga, — zajęli miejsca wśród delegatów. Przewodniczący sejm. ob. Jan Maron, powitał księżki w imieniu sejmujących i prosił w ich imieniu, aby Wni księżki raczyli przycisnąć się do dobra ogólnie sprawy swoim radami i wnioskami na Sejmie, a po Sejmie, aby raczyli wśród swych parafian popierać Unię św. Józefa, jako najlicniejszą w tych stronach Organizacyę polsko-katoličką.

Na to wezwanie odpowiada pięknie przemawiał Wny ks. Szwarcok, prob. polskiej par. Niepok. Serca N. M. P. z 13 Wardy.

Wny mowa wnioskującej Unii wzrosła i rozwinęła. Przytacza na dowód wzrostu Unii to, że dzisiaj lat temu, przy założeniu tej organizacyi liczbą wszystkich członków nie wiele większa była od dzisiejszej liczby delegatów. W dalszym toku mowy podniósł mowa szlachetność celów Unii, która godnie spełnia swe zadanie, pomagając w niecierpliwym wdrożeniu siły i siły, szerzy braterstwo i zgodę, miłość bratnią i patriotyzm; — dalej upomina i zaleca, aby wszyscy i nadal w Unii szczyli do brzości, — ale wielki przyjaciel polaków, alkateryk, znany tu w polskich parafiach. Przemówieniem pełnym dowiadł rozszelił wszystkich w sali i wszystkim dodał otuchy. Szczególnie świetnym był zwrot: „Życzę wam drodzy polacy, aby-

ście wrosli i rozszerzyli się od jednega biegunu ziemskiego do drugiego. „I heartily wish that the Poles should spread from pole to pole.“ (W tych właśnie trzech słowach angielskich: „Poles, pole, pole“ leży dowcip, połozony wybor-nie z poważnym i szczerem życzeniem). Po ojcu Willms przemawiał Wny ks. Smelsz, proboszcz nowej pol. par. Najw. Rocziny, — dając rady, aby złożono na bok przywagę, chęci lub niechęci osobiste i w naradach kierowano się jedynie myślą o dobro Unii, wdów i sierot. Po ks. Smelszu przemawiał krótko Wny ks. Wielgus, prob. z Mammoth, Pa., a po nim przemawiał Wny ks. Strzelczok, prob. nowej par. pol. w Dayton, Ohio. Ks. Strzelczok przedstawia następnie gości z Dayton, p. J. Bozenassa, prez. Tow. tamtejszego, którego wnym działaczem wszystkich organów naszego ciała i że lekarstwo, które leczy żółdke, usdrawia zarazem całe ciało, zasila je w świeży, bogatą krwią. Czynnikiem tym jest Triner Leoznicze Gorzkie Winno, najlepszy regulator niestrawności, środek na wzmocnienie nerw i muskułów, oczyszcziciel i twórca zdrowej krwi. Nabyć można w aptekach i w właściciela Józefa Triner, 799 South Ashland Avenue, Chicago, Ill.

Osuzkali polaka na \$250. Niejaki J. Widniewski, górnik z Pittsburga, jadący do kraju do swej rodziny, został w New Yorku okradziony. Gdy się gapił w porcie, przystąpili do niego dwaj nieznajomi, pokazywali mu swoje pieniądze, a on im pokazywał swoje i w ten sposób zabrali mu \$250. Szkoła chłopa, ale czemuż nie stanął w polskim Domu Emigracyjnym i nie sztafł tam pieniędzy na schowanie, gdy szedł gapić się po mieście?

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: K. Kamiński (1.00), J. Drożyński (2.00), R. Drożyńska (1.00), T. Tomaszewski (50), P. Bożym (50), S. Stankiewicz (1.00), A. Drazba (25), E. Tomaszewski (50), R. Kaminski (25), J. Kaminski (50), P. Tomaszewski (50), Razem (\$8.00).

Ofiary na Polski Dom Sierót.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: Na chrzcinach u państwa Ziolkowskich w Pittsburgu, na wniosek p. M. Jakicie. zebrano na Polski Dom Sierót następujące ofiary: J. Pucinski (10), J. Ziolkowski (50), M. Jakicie (25), A. Jakicie (25), N. N. (25), N. N. (25), N. N. (25), J. Kocioł (15), M. Łasazka (50), W. Ziemborski (25), A. Prucheński z żoną (50), Razem (\$3.50).

Straszną eksplozją na wojennym okręcie. Polak utracił życie.

Z portu San Juan, Porto Rico donoszą, że dn. 16 stycznia zdarzył się na wojennym okręcie amerykańskim „Massachusetts“ strasna eksplozja prochu, w której zginęło na miejscu 6 majtków, a między nimi i jeden polak.

Okręt Massachusetts, wróciwszy z rewiu i z obserwacyj brzegów Wenezueli, odbywał ćwiczenia strzelania z dużych armat do celu w pobliżu wyspki Culebro.

W czasie nabijania jednej dużej armaty odtylewej, znajdującej się w stalowej wieży, jak w kotle, — wybuchł nabój, saem zdołano go całkiem wsunąć i smknęło w armacie. Nabój zawierał 125 funtów prochu, a że wybuch w ciasnej, szczerle zamkniętej wieży, szczerle zamykanej i poparzył 6 kanonierów. Między zabitymi znajdował się polak S. F. Malinowski, który przed zaciągnięciem się do marynarki mieszkał w South Chicago p. n. 8433 Ontario av. Także trzech innych kanonierów odnieśli śmiertelne uszkodzenia. Między tymi znajduje się niejaki J. G. Patterson, który dawniej mieszkał w Pittsburgu, Pa., przy Soho st., p. n. 23.

(Malinowski będąc chłopcem po bierał naukę u dzisiejszego redaktora Wielkopolanina, który był swego czasu nauczycielem w South Chicago. Należał też Malinowski i do korpusu Kadetów polskich, zorganizowanego tamże wówczas przez dzisiejszego redaktora Wielkopolanina. W kadetach M. nauczył się muzyki amerykańskiej i nabrał ochoty do żołnierki. Z tego smędo korpusu Kadetów poszło do armii amerykańskiej wiele młodzieńców. Poprzednia nauka muzyki przydała im się potem bardzo.)

Widomość z Czech.

Pan Józef Jara w mieście Pisek, w Czechach, w Europie, pisze nam o amerykańskim przedmiocie co następuje: „Pragnę powiadomić was, że używam Triner Amerykaiskiego Leozniczego Gorzkiego Wina (Triner's American Elixir of Bitter Wine) z najlepszymi rezultatami. Przez długi czas nie miałem apetytu, żółdke mój odmówił stanowczo przyjmowania pokarmu i siły poczły opuszczać mię szybko. Wszystkie lekarstwa przepisywane mi przez bardzo dobrych lekarzy okazały się bezskutecznymi, lecz Triner Leoznicze Gorzkie Winno zbudowało moje zdrowie. Każdey ktokolwiek znał mię, był zdumiony widząc tak odnowione i szybkie skutki tego zadowiającego amerykańskiego produktu.“ Powinno się zapamiętać, że żółdke jest głównym działaczem wszystkich organów naszego ciała i że lekarstwo, które leczy żółdke, usdrawia zarazem całe ciało, zasila je w świeży, bogatą krwią. Czynnikiem tym jest Triner Leoznicze Gorzkie Winno, najlepszy regulator niestrawności, środek na wzmocnienie nerw i muskułów, oczyszcziciel i twórca zdrowej krwi. Nabyć można w aptekach i w właściciela Józefa Triner, 799 South Ashland Avenue, Chicago, Ill.

Osuzkali polaka na \$250. Niejaki J. Widniewski, górnik z Pittsburga, jadący do kraju do swej rodziny, został w New Yorku okradziony. Gdy się gapił w porcie, przystąpili do niego dwaj nieznajomi, pokazywali mu swoje pieniądze, a on im pokazywał swoje i w ten sposób zabrali mu \$250. Szkoła chłopa, ale czemuż nie stanął w polskim Domu Emigracyjnym i nie sztafł tam pieniędzy na schowanie, gdy szedł gapić się po mieście?

Hotel Kulbacki, 4839 Butler Str.

Wyborne Piwa, Wódki i Wina. Obiady i przekąski w każdej porze. Wyborne cygara.

Fallers. Fotografista. 1207 CARSON ULICA SOUTH SIDE. Polecony przez Włb. ks. Mikieliewicza i parafii św. Woiłecha na S. S.

FR. GALANT, Polski Kontraktor i Budowniczy, 4065 LIBERTY ST.

Podjemuje się wszelkich robót murarskich i kamieniarskich.

K. Fifer, Jedyny Polski Pogrzebowy w Pittsburgu i Okolicy.

Image of a horse-drawn carriage. Wynajmuje bryczki i powozy na wesela, chrzciny, pogrzeby i t. p. 2123 PENN AVE. PITTSBURG, 148 15ta ul. S. S.

Dr. H. Finkelppearl, 1906 Fifth Ave., Pittsburg

Leczy wszelkie sekretne choroby obogaja pól i wszelkie inne dolegliwości spowodowane przez nieczystość.

Dr. H. Finkelppearl, 1906 FIFTH AVE., PITTSBURG. - PENN'A.

NOVA APTEKA.

(nie należy do żadnego trustu). Różne najlepsze Polskie, Słowackie, Ruskie i Niemieckie lekarstwa importujemy. (Mówimy różne języki). HAENTZES DRUG STORE 809 Carson Str. South Side.

Metropolitan National Bank, 43 & Butler Sts. Pittsburg, Pa.

Prosimy Publiczność polską, aby swą oszczędność ulozoszkociła w naszym banku. Przyjmujemy depozyty od 1 do 1000 dolarów. Wypłaca procent od sum na pewien czas u nas ulozoszkociwanych. Przekazy pocztowe (Money Orders) i inne w waszamy do wszystkich krajów.

Idąc z kościoła

wstąpię na szklankę mleka, „pop“, jabłeczka, root beer i inne orzeźwiająjące napoje, do P. R. RICHEST 333 Carson ul. S. S. Także cygara, tobiszy, tytuły i europejskie fajki. U mnie można kupić Wielkopolanina.

Fr. Długosiński, Nowy Polski Salon w 13-iej Wardzie.

Ma najlepsze dobre napoje, jako to: Piwo, Wódki, Likierzy i Wina. Dobrze cygara i przekąski. Róg Dixon i Hancock Streets.

Przedstawienie

NA KOKZYŚĆ Polskiej Ochronki w Pittsburgu — W — HALI ŚW. STANISŁAWA K. — W —

Niedziele, 1go i 8go Lutego '03. Odegraną zostanie polska sztuka p. t. „O Chlebie i Wodzie“

krotochwila w jednym akcie ze śpiewami i tańcami. Oprócz tego będą zupełnie nowe sztuki magiczne, pomiędzy temi „HOOP ROLLING“, „VENTRILOQUIST“, koncert na rozmaitych instrumentach muzycznych, i wiele więcej rzeczy.

Bilet Tylko 25c. Początek o godzinie 7:45 wieczorem. Przedstawienie urządzą BRACIA DERDY.

WIELKI BAL POLSKI odbędzie się w Pon. 2go Lutego, na dochód nowobudującego się Kościoła polskiego św. Ignacego.

HEIDELBURG.

Kto chce się pięknie zabawić a przez to przyczynić się zakupieniem biletu do budowy nowej świątyni ze chce przybyć tramwajem lub koleją.

Wstęp 50c. Niewiasty darmo.

Muzyka wyborna. Za dobro potraw i nspojów ręczy się. Początek o godzinie 8ej wieczór.

TRZECI ROCZNY BAL TOWARZYSTWA

Młodzi św. Kazmierza

— W — Pon. 9-go Lutego, '03

Caecilia Hali,

No. 15 South Canal Str. ALLEGHENY, — PENN'A.

Wstęp dla Pary 50c. Dla Damy Samej 25c.

A ja ci drogi panicu powiadam, że to będzie fajny Bal, dobra muzyka i grzeszna obsługa. Bo już to nasi Młodzięcy potrafia ludzi ubawić, więc pojdziemy i my a ubawimy się dobrze.

Urządony na korzyść nowo zorganizowanej parafii Najświętszej Rodziny odbędzie się we

Wtorek, 17 Lutego,

— W — TURNER HALL, przy 46 ej Home i Plummer ul.

Wstęp dla pary 50c. Dama Sama 25c.

Zapraszamy wszystkich Rodaków i Rodaczki. Będzie doskonała muzyka, wysmienite przekąski i orzeźwiająca napoje. Każdy będzie się mógł ubawić.

Fr. Cieślak,

Polski Fotografista, 322 Fifth Ave. McKEESPOT, PA. R. W. RAMSDEN, PLUMBER. Wyrabia pompy i tem podobne narzędzia, zakłada rury wodociągowe i gazowe. 1900 PENN AVENUE. PITTSBURG. PA.

Dr. R. E. Moppison, DENTYSTA.

HUSLER BLOCK, GARNEGIE, PA. Złote korony.....\$3 do \$6 Platynoidowe korony.....\$3 do \$6 Korona i bridge work.....\$5 zgb Płyty.....\$3 do \$18 Rwie zgyby bez bólu i za darmo przy zakupie płity.

Jan Ratajczyk, SALON i RESTAURACYA. 1319 PENN AVE., PITTSBURG, PA. Posiada najwyszajszonizowane Wina i Likierzy importowane i krajowe. Ciepłe przekąski, wyborowe obiady. Usługa grzeszna.

ZMIJECZNIK.

Najskuteczniejszy i najlepszy środek przeciw: Reumatyzmowi, Boleniu krzyża, Neuralgii, Katarowi, Bólowi głowy, Zazębieniu, Bólowi gardła i Kurczom.

SPIS I CENY POLSKICH LEKARSTW

- Egiturek Nro 1.....cena 25c " " Nro 2.....50c Zmiejcznik.....25c Kropie maicenne.....35c Masł niedźwiedzia.....25c Trojanka.....25c Liniment dla dzieci.....25c Lekarstwo na kaszel ostry.....25c Lipowy balsam na płucach.....25c Anty-Laxon dla dzieci.....25c Proszki od robaków dla dzieci.....25c Proszki od robaków dla dorosłych.....35c Woda od bolenia oczu.....25c Ognoicąg na oparzenia.....25c Kropie żółdkowe.....25c Lekarstwo na zatrzymanie krwiwej biegunki dla dorosłych 75c Lekarstwo na reumatyzm do picia 50c Lekarstwo na niestrawność.....50c Proszki przeciw bólowi głowy 10c Kropie na ból zębów.....10c Masł przeciw psuciu i poceniu się nóg.....25c Żelazny wzmocniacz zdrowia.....50c Lek na uspokojenie dzieci.....25c Lekarstwo na odgiotki.....15c Lekarstwo przeciw grypie.....1.25c Włosochron.....50c Proszki na wątrobę.....35c Rękosiek.....25c Wyłeczenie z febrы, ograzki i grypy gwarantuje. Specjalne leki przyrządzam podług opisu choroby.

Albert G. Groblewski, 111 MAIN ST., PLYMOUTH, - PA.

R. MATUSZEWSKI, Skład Rzeźnicki, 1909 PENN AVE. Pittsburg.

Mięso świeże i wędzone. Odbiera ob stalunki na wiecia, chrzciny i inne saba wy po cenach jakie się w hurtownych składach. Towar jak najlepszy

W. Stefanowicz, 2812 Penn Ave., Pittsburg, Pa. Salon i Restauracya.

Chcesz się napić dobrych trunków i najeść się dobrze — udaj się do dobre sznogo owalata. Usługa prawdziwa Polska.

Dr. S. Blumberg, 1716 Carson Str. South Side.

Słynny lekarz. Skończył kursy nauki w akademii medycznej w Warszawie i mający dyplomy Europejskiej i St. Zjednoczonych, leczy jak najsukoteczniej i w krótkim czasie od wszelkich chorób. Godziły przyjął: od 9 do 10 rano; od 1ej do 2ej po południu; od 7ej do 8ej wieczorem. Mówi po Polsku.

Lekarstwo Laudera

Miód, Smoła i Duska Wini, wyborny jak na świateł i zastawia się najskuteczniej na kaszel, Bronchitisa i tężca. Działanie: Ból gardła, Obrzęk oskrzelnych garła, Ból w przełyku i wogóle na wszelkie choroby pierwotne. Przyjęcie o nie w Aptekach lub w Grozianach. Cena 50c. Właściciel: CHAS. LAUDER, Allegheny, Pa.

Teraz

JEST CZAS NA ZIMOWE UBRAJENIE. Robią takowe po niskich cenach. Palioty z najlepszego towaru. Przegięte i dwukolorowe. Przyjdźcie i przekonajcie się jak tanimolamocnie się kupić na święta. Swoję do swego. JAN ZMUDA, KRAWIECZ 1915 PENN AVE.

STARA BAŚŃ.

Opowiadanie o starodawnych czasach w Polsce z przed tysiąca lat.

Napisane przez J. I. KRASZEWSKIEGO.

(Ciąg dalszy).

Piastun sam poprowadził swoich towarzyszy ku zagrodzie przez łąkę, na której stado z pastuszkami znalazłszy, konie z niego dla pośpiechu wzięli. Lecząc dla gaszczy w lesie pośpieszyć nie mogąc, na noc dopiero w zagrodzie Piastuna stanęli zjadł Sobek sam przodem ruszył na grodzisko, oznajmiając, iż koczni przybyli i jutro przywdę.

Milcząc przesiadł cały wieczór gospodarz na ławie. O dniu Bolko wstawy wczesniej, już był na straży. Piastun też nie przeciwiąc się, na konia siadł i jechali.

Na pół drogi do grodu, starszyzna była wyszła na spotkanie.

— Miłościwy panie — zawołał, ręce ku niemu wyciągając Krak, — przez nas opuścisz? Wszak ci to wola było Bogów, abyś nam panował i rozkazywał. Na was jednego zgodziły się gromady.

— Nie czujęm się na siłach i nie czuję — mówił Piastun — tręga mnie ogarnia. Ulitujcie się nademną. Wiem w ubóstwie, co czynię i jak idę ale gdy mi moc dacie, szali ja sam znuć na co ją obręć?

Wolanie wielkie go zgłuszyło.

— Piastun! Piastun!

W tem tłum się rozstał i dwaj owi goście nieznan, których przyjmował w zagrodzie, stanęli przed nim. Zbliżali się z uśmiechem i pokłonem. (Byli to święci Curyl i Metody)

— Przychodzą jeszcze raz, aby między sprawiedliwym, — w imię Boga jedynego, przynieść błogosławieństwo.

Krzyki znów i im mówi nie dały, wesela stało się w tłumach. Myszkowie, którzy znać przygotowany mieli kołpak koczniowski z piórem, przecisnęszy się przez ciżbę, przynieśli go Piastunowi — młodszymi gościami uczyniwszy nad nim znak na siwe włosy starca nałożył.

I znów wrzawa powstała, radość, głosy, wołania. Starzec stał zamyślony, niemal smutny.

A gdy się doń cisnęli wszyscy — rzekł:

— Widzieliście sami, że władzy nie pragnę, aniam się jej dobił. Kazaliście mi ją wziąć, biorę, dzierżyć będę tak, aby ład krowiła, aby sprawiedliwość niesła, a jeśli surowym być zmusicie mnie, będę nim, pomniacie, żeście mnie zmusili do tego.

— Rozkazuj i rządź! — zaczęto wołać ze wszech stron — niech będzie jako rzekniesz — niech będzie. Jeszcze raz okrzyknęto koczni Piastuna, Ścibor mu rzekł kłaniając się do kolan:

— Czuwaj nad nami, jakś nad pszczołami swemi miał pieczę.

Gwar wielki wrzał dokoła.

Ujrano, że obrany miecza nie miał, Ścibor wnet swój odpasał i na znak władzy własnymi rękami go Piastunowi na bice drach zawiesił. — Drugi laszkę białą dał w dłoń.

Proszono znów gościa obcych, aby miecz i laszkę błogosławili, i uczynili jak żądano, oczym podnosząc ku niebu, składając ręce i szepcąc coś po cichu.

Tłum miał ich za jakichś wróżbitów z daleka.

Piastun wciąż jeszcze, jakby prześlękły tem, co się stało, niewierząc uszom własnym i oczom, długo w niepewności milczał. Szepnął wreszcie do otaczających:

— Wola Bogów i wasza niech się stanie. Jakoście mnie wybrali, tak pomoc mi winniście.

Jak do ojca cisnęli się doń wszyscy, wyrzucając mu, iż zbiegł od nich i opierał się woli losu. Po raz pierwszy w jednym kole Leszkowie i Myski ocierając się o siebie, w zgodzie razem okrzykiwali nowego Pana.

Tymczasem oswojony syn Piastunów przybiegł, ojcowi do nóg przypadając i ręce jego całując i uczuwszy się oswojonym, chwycił konia, aby do matki z wieścią dobrą pośpieszyć.

Stara Rzepica właśnie po wyjeździe męża u dzieży stanęła, gdy Ziemek wpał do zagrody wesoły, zwiastując jej, że ojcowi koczniowską czapkę na głowę włożono, że mu przypasano także miecz i dano laszkę białą i że mu się wszyscy do nóg kłaniali.

Rozpląkała się niewiasta, ręce łamiąc, a czując że się ich swobodnie, ciche życie skończyło, a pełna trosk i niewoli służba ciągnąć rozpoczynała. Lzy jej z oczów pociekły, dzieci przytulła do siebie, nie mówła nic, a poznać łatwo było, że nie pociechę, ale smutek i troskę widziała przed sobą.

Otarzły lzy fartuchem, pocałowała Ziemka w czoło i napowródt do dzieży swej szła, boć w domu chleba teraz więcej niż kiedy było potrzeba.

Godzina jedna i druga zeszyły na oznakach radości — szli potem na gród znów i radzić chcieli, a raczej o rozkazy pytać co poznać.

— Dziś jedno jest do czynienia — odparł Piastun — kto żyw i silen, na koni niech siada. Dopóki wojna w domu, nie nie ma pilniejszego nad nią. Na koni więc kto może. Starszyzna ludzi niech zbiera pod Stanicę i przywdzi. Zaczem wołać zaczęto z okrzykami wielkimi:

— Na koni!

To było pierwsze słowo i rozkaz owego nowo obranego pana.

Wnet powołał do siebie osobno starszyznę, naznaczając radę do boku swego, postanowił wojewodów po mirach i okolach.

W tem, gdy tak na gruzach grodu Pepelków rozrządzał koczni — zawołał ktoś — ażeby grodzisko teraz do zgłiszca tylko podobne, opasać na nowo tynem, odbudować je i w niem panu obranemu uczynić dwór jaki to dla naszego koczni przystał.

— Nie — rzekł Piastun — miejsce to jest nieszczęśliwe i splugawione, nie chcę siedzieć tam, gdzie wspomnienia Chwostka i zgłiszca stałyby między mną a wami.

Tam będzie gród mój i stolica nowa, gdzie pierwsze od-

niesiemy zwycięstwo. Niechaj ta stołb pasty na wieki zostanie świadectwem jak niecnota ginie marnie. . . . . niech chwastem zarasta plugawie śmietnisko.

Wieczorem nie sam już, ale licząc otoczony drużyną, która go opuszczać nie chciała, powrócił Piastun do chaty swej, żegnany znów przeciągłymi okrzykami.

Obey goście, którzy mu błogosławili, wśród zamieszania powszechnego, zniknęli niepostrzeżeni. Kazano ich szukać wszędzie, lecz nikt nie postrzegł, ani się opatrzył, kiedy i jak się wysunęli i znikli.

Gdy orszak prowadzący obranego koczni stanął u wrót zagrody, zapłakana jeszcze wyszła przeciwko panu swojemu Rzepica. Los dawnych koczni w serce jej trwożył, schyliła się ku ziemi, i ścisnąc nogi, zachodziła się od płaczu.

— Koczni miłościwa — polnosząc ją rzekł stary — go-tuj co masz najlepszego, staw stoły i kadzie, aby ci co mnie wynieśli, z głodem nie odeszli od progu.

Byłoby się jednak stało to, czego się lękał ubogi czełek, gdyby od rana, jak skoro wieść poszła po świecie białym, że Piastuna obrano, pośpieszyli kocznie z darami, aby ich krwi pan wstydu nie miał. Wiedzieli bowiem, że ubogim był. Komory więc pełne były, i na ničem nie zbywało.

Tłumy z okolicy, dworów sąsiednich i chat, jak po drodze już witały króla bartnika, tak teraz oblegały zagrodę okrzykując go nieustannie, cisząc się doń, i uważając za dziw dziwów wybór nowego pana, którego im wyroczenie naznaczyły. Obeych owych gości jako posłańców bożych głoszono.

Pozapalano stopy łączywa jak w noc kupalową i dzień uczyniono świątecznym, bo przyniósł z sobą nadzieję pokoju i zgody. . . . . Całą noc do białego dnia młodzież z żagwami biegła, budząc po dworach wesołą nowinę, i co chwila nadbiegali kocznie podziwiający pana i okrzykując. Przez nich potem wici na wsze strony rozsyłano, aby ktokolwiek oszczędzić mógł dzwignę, stawiał się pod swego wojewodę z rodem i czeładzią.

Chwytając i mieniając po pastwiskach konie, lecieli parobczaki z wiciami od dworu do dworu, — od chaty do chaty.

Cicha zagroda starego bartnika, dzień i noc teraz wrzawy była pełna. Złży wyruszyli tysięcy, setnicy, dziesiątnicy, starszyzna wyznaczała do dziełnic, zwolywać i dobieierać lud wszelki.

Nie upłynęło więcej na lówierć miesiąca, gdy ponad jeziorem tysiącem młodzieży szeroko obzem leżało. Tych Piastun codziennie sam z wojewodami dzielili, ustawiał, opatrzał i zachęcał do boju.

Pomorocy z Kaszabami i Niemcami na czele, zniszczywszy wszczep i wzdłuż Niemczi kraju przetrześci, z łupem i niwolnikami wrócili wprawdzie z pol Ładicy, obawiając się zasadzki i utraty grabieży, ale wiadziło dobrze, iż Leszkowie nie wyrzekli się praw swoich i zemsty, której pragnęli.

Zwykle idące za łupieżą kupy cofały się obławowane nią w lasy, aby spocząwszy i pozbywszy się ciężaru, nanowu rozpocząć najazd, nowych sobie przybrawszy oshotników.

Młodsi synowie Chwostka cofali się tak z garszcią najemnika na Pomorze, ale ciągle czynnymi byli i nowe zaciegi sprowadzali.

Ludzie na zwiady wyprawieni za rubieżą, przynieśli wieści, że się nowa gotowała wyprawa.

Teraz się jej już nie lękano, owszem żądano prawie, mając czem napastnika osaczyć i zwałczyć. Droga, którą on chodził, spustoszoną była, nowę więc szkody uczynić nie mógł, a w lasach spoziewano się go oskoczyć i wymordować do nogi.

Synowie Chwostka mogli też łatwo wpaść w ręce.

VI.

Wybór Piastuna w kilka dni po całej rozszedł się ziemi, podawano sobie wieść o nim z zagrody do zagrody. Dziwili się wszyscy, a im dalej o1 Gopla, tem powieść o osoblwieszę Bogów wyroczeni i woli, inaczęj była opowiadana. Wierzyli wszyscy, iż to było zrządzeniem woli, która światem rządzi. . . . . Obey ludzie jacyś, nieznanzi przysli jakby umysłnie zesłani rzucić słowo, można nie mogli się im sprzeciwić, jednym głosem i wola wywołano starego bartnika z lasu, uciekającego pochwyconu i zmuszonego do panowania.

Leszkowie tylko i co im sprzyjali a krwią byli związani nie śmiejąc nic rzec, smucili się bardzo. Lękali się ci, co do ich rodu należeli, aby ich nie wyteplono i zemsty nad nimi nie szukano.

Na wiecach późniejszych, Miłosz stary, głowa rodu, nie pokazywał się więcej. Ze ślepym Leszkiem swym zamknął się w osamotnionym grodzie, obstawił strażą, podwoił załogę — siedział cicho. Starzec teraz jedną tylko żył nadzieją, że się po oslepienem dziecieniu potomka doczeka, i we wnuku na nowo odrodzi.

Dla Leszka wyszukano żony, stara macierz stała się piastunką dwojka dzieci, czuwając ciągle nad nimi. — Dano mu dziewięć piętnastoletnią, a że ślepotą i jego uczyniła dziecinym, bawiło się ich dwoje pod dębami starymi przy matce, jak gdyby zaledwie rozpoczynali życie. Leszkowa żona, którą Bielką nazywano, ślepemu swemu siedzącemu przy niej śpiewała, on grał na gęśli, a matka stara bąki im o bohaterach powiła, i tak dnie schodziły powoli.

Ojciec ukryty przysłuchiwał się czasem wesołemu gwarowi smutnej pary, nie pokazując się i nie mieszając do rozmowy, aby słowem jakim nieostrożnym boleści i nieszczęścia nie przypomniał. Osłodzić chciało życie biednemu kalece, dla którego świat cały był w jednym głosie i sercu jednym.

Dni tak płynęły niepostrzeżone, jedne za drugimi, wszystkie do siebie podobne; rzadko głos obcego człowieka u wrót się pdzywał, rzadziej jeszcze wpuszczano go do grodziska. — Starszyzna z Bumirem kilka razy domagała się widzenia z Miłoszem. Raz jeden tylko wpuścił ich koczni. powiadał, że do niczego mieszć się nie chce i odpawiał, a gdy potem z naleganiam wrócili, już im nawet wrót nie otworzono.

Jednego z pierwszych dni, gdy po obiorze Piastuna, Leszkowie się niepokoić zaczęli o siebie — zastukano do wrót gwałtownie, było z południa.

(Ciąg dalszy nastąpi).

MIĘDZYNARODOWA LECZNICA, 1801 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Czystość

naszych leków, skuteczność naszego leczenia i mały stosunkowo koszt dla pacjentów, sprawiają to, że chorzy przychodzą do nas bardzo wiele. Leczymy skutecznie i trwale:

Ból głowy, Choro usta lub gardło, biały język, Ból w piersiach, żołądka, płucach, biodrach, odbijanie w żołądku puchnięcie rąk lub nóg, częste moczowanie, wyrzuty skórne, ropnie, rana rany, konwulsje, zatrąwienie, brak chęci do życia, zawrót, dręzota, pocenie nocne, krótki oddech, kaszel, bólące oczy, trudne moczowanie, wrzody, sekcyjne choroby, duszność, katar, biegunka, słaby wrok, strykturę, ból w krzyżu, choroby nerek i wiele innych chorób. Dora i recepta darmo. Nie bierzemy pieniędzy jak tylko za lekarstwo, a to niewiele. Polski klerk was obediły

Międzynarodowa Lecznica,
1801 PENN AVE., - - - PITTSBURG, PA

Nowina dla Chorych w Pittsburgu.

Czytajcie uważnie!!!

Czy wiecie, że w Pittsburgu jest mójwój polsku, a w starym kraju dyplomowany lekarz? — Lekarem tym jest Doktor S. Goldman, 406 Grant Str., Pittsburg, Pa.

Doktor Goldman jest lekarzem mówiącym po polsku, stydywał medycynę w klinice we Wiedniu, mającej światową sławę i tamże Dyplom wszsch nauk lekarskich otrzymał.

Doktor Goldman posiada długoletnią praktykę lekarską tak w Europie, jakoteż w Ameryce. Doktor Goldman był również lekarzem wojskowym w austriackiej armii. On leczy wszelkie chroniczne choroby z najlepszym skutkiem i w najkrótszym czasie — a nie robi żadnego humbugu. Jeśli zobaczy, że choroba wasza jest nieuleczalna, powie Wam to otwarcie — i nie będzie wam czynił nieprawdliwych przyrzeczeń i nie będzie sięgał od was pieniędzy, ponieważ jego jest hasło, że **Prawda a Uczelność trwa najdłużej.** — Tysiące obchor, którzy się do niego z zaufaniem udali, może to poświadczyć.

Specjalnością Dra Goldmana jest szybkie a pewne wyleczenie wszelkich tajnych słabostí i chorób skórnych, z wszelką dyskrecją — a mierną cenę, a bez przesady w zgłoszeń z wodnych. Chorzy, którzy do niego osobście udali się nie mogą — niech pięk do niego po polsku. Dr. Goldman posiada w swoim ofisie także chemiczne laboratorium, w którym znajdują się wszelkie krajowe medykamenty — a może przeto osiągnąć najlepsze rezultaty.

Nie dajcie się przeto zwabić szumnymi a nie prawdziwymi ogłoszeniami, — a jeżeli jesteście chorzy udajcie się z zaufaniem do urozwojonego a zdolnego lekarza:

Dr. S. Goldmana,
406 GRANT ST., Pittsburg, Pa.
Pół blok'u od Court House'u.

Godziny urzędowe: 9 — 12 przed poł. 1 — 3:30 po południu. W niedziele od 9 — 12 przed południem.

SALON I RESTAURACJA

Wojciecha Blaszkiewicza,
1916 1918 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
Róg 20ej ulicy i Penn Ave.

PIWA I NAJWYMIENIERSZE LIKIERY I
WINA KRAJOWE I IMPORTOWANE.
CIĘPŁE PRZEKĄSKI, WYBORNE OBIADY.

KOLONIE POLSKIE:

Gdyby Polacy całkiem zrozumieli prawdziwą wartość tych dóbr gruntowych, porzuciłby wszystkie swoją pracę w miastach w młynach w fabrykach i przyszedłby tu, kupując sobie nową lub gotową farmę. Tu jest sposobność z której powinniście korzystać, wybierając sobie taką dobrą farmę. Jesteśmy przekonani, że J. J. Hof w niedługiej przyszłości będzie miał nową kolonię blisko Krakowa i Sobieski. Wielki nowy kościół jest na ukończeniu w Sobieski i ja jestem sekretarzem tegoż i z chęcią pokażę farmy każdemu, który się zgłosi do mnie.

Jozef Walczak, Sobieski, Wisconsin.

SEVERY LEKARSTWA.

Severy Balsam
NA PŁUCA

niezawodzący środek na kaszle, zapalenie, chrypki, bronchit, zapalenie płuc, infekcyjne, krup, ból w gardle i wszelkie inne dotęgliwości płucne. Cena 25 i 50 ct.

Severy Olej
św. Gotharda

niędy nie chybli w przynieszeniu ulgi w bolesciach reumatycznych, nerwagii, opuchnięciach, wywicieniach, podagrze, nadmiernym natęczeniu i wszelkich zapaleniach. Cena 50 ct.

SEVERY CZYŚCICIEL KRWI

ulecza wszelkie choroby krwi i skóry, zskrofuly, wrzody, röße, krosty ciękie, zwięzłone gruzyły i wszelkie weneryczne choroby. Cena \$1.00.

Severy Balsam Życia

reguluje trawienie, pomaga apetyt, zwalczają zatrąwienie, ból głowy i wszelkie osłabienia. Szczególnie skuteczny dla sędziwych i słabowitych. Cena 75 ct.

Severy Lekarstwo na nerki i wątrobę

Pomozna zdrową działalnosc tychże organów, leczy konwulsy, krawawo moczzenie, kamica, bolesne moczzenie, chorobę Brighta, żółtaczka i katar pęcherza. Cena 75 ct. i \$1.25.

W. F. SEVERA
CEDAR RAPIDS, IOWA.

SEYNNY NA CAŁYM ŚWIECIE
Professor New Yorkskiego Uniwersytetu Dr. Collins
ZARĘCZA ZUPLENE WYLECZENIE WSZELKICH CHOROÓB.
On leczy choroby płuć, serca, żołądka, wątroby, jelit, ból głowy, słabą pamięć i t. d.
WSZYSTKIE CHOROBY ZASTARZALE, słabosci pochodzące ze krwi lub ułomności.

Professor Dr. Collins leczy wszelkie choroby mekie i kobiece.

Jeżeli ktokolwiek na niebezpieczną chorobę cierpi i umiejętnego lekarza potrzebuje, to powinien się do Dra Collinsa pisemnie lub osobicie udać. On każdemu otwarcie odpisze czy choroba wyleczalna jest lub nie.

Najlepszym dowodem są listy które profesor Collins od pacjentów otrzymał. Dla udowodnienia faktu niektóre z nich poniżej umieszczamy:

Cierpiełem przez pięć lat, wydałem wielką sumę na doktorów, ale żaden mi nie pomógł i. — Pańskie lekarstwa ale mi już po dwóch miesiącach zdrowie przywróciły.
Buffalo, N.Y. Mieczysław Jasięcewski,

Witkes Barre, Pa.
Sześc lat bylam chorą udawałam się do wszystkich niemal doktorów, ale bez skutku. Pańskie lekarstwa dopiero usunęły moje cierpienia, a dziś czuję się zdrową i silną, za co Panu z całym sercem dziękuję.
Maria Kowal.

Prosimy na następujące pytania odpowiedzieć i nam poczta przesłać.

Kaszelcie?	Jaki jest język?
Czy boli Was głowa?	Jest ciasto miękkie?
Bolą Was uszy?	Macie zawrót głowy?
Jaki jest wzrok?	Trzęsą się Wam ręce?
Macie gorączkę?	Czy bolą Was krzyży?
Bolą Was piersi?	Czujiacie się osłabionym.
Jaki jest oddech?	Czujiacie jakie boleści przy
Macie nerwagie?	moczeniu?
Jest stolec twardy?	Czy czujecie się przy wstawa-
Macie dobry apetyt?	niu zmęczonym?
Kłuje Was w boku?	Jaki jest kolor moczu?
Macie rozwolnienie?	Boli żołądek po jedzeniu?
Cieknie Wam z uszów?	Był kto z rodziny zaraził?
Czy bije serce mocno?	chorobą dotknięty?

Prof. COLLINS z opisn każdą chorobę pozna a jak komu odpisze ze mu pomoże, tak rzeczywiście wyleczy.

Piszcie po polsku i adresujcie
PROF. COLLINS,
NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 WEST 64 ST., NEW YORK.

New Kensington Browar

poleca Szan. Publicznosci Polskiej
dobre i przyjemne do picia

PIWO,

wyrabiane z prawdziwego i
CZYSTEGO CHMIELU. . . .

Browar ten jest niezależnym od
wszelkich trustów a w nim także wielu
Polaków mają swe akcy.

Pijcie piwo z Browaru New Kensington

i popierajcie interesa, w których udział biorą Polacy,

Browar ten znajduje się w

New Kensington Pa.

CHOROBY mezczyzn

Nie ma prawie i jednego dnia, żeby nie znalazł się u mnie taki o poradę, który mógłby być o wiele prędzej wyleczony, gdyby z ręką z początku do mnie się był uda a nie do innych. Powodem tego była z pewnością nieumiejętność tego, który najpierw podjął się leczenia tego choro. A zatem każdy, kto cierpi na choroby właściwie mężczyznom, kto zażądał się wlecznia u innych, ten niechaj przychodzi do mojego biura i rozmówi się ze mną. Ja mu wytłumaczę mój SYSTEM LECZENIA, który wymyśliłem i wydoskonalilem przez zajmowanie się przez całe życie moimi chorobami właściwemi mężczyznom. Egzaminycia i urosła w dora. BEZPŁATNIE. Jeżeli przekonam się, że nie może być wyleczony, oznajmiam ci to szczerze. Jeżeli zaś uznasz, że możesz być wyleczony, wtedy dam ci pisemne porożenie, że albo się wyleje, albo ciawrocę pieniądze. Za lek nie żądam zapłaty, bo ta wiązana jest w ogólny koszt za leczenie.

Nabrzmienie
Zyl
wyleczenie trwałe
bez krąjania lub
wizżania. Bez bólu
i bez straty czasu.

Zatrucie krwi
wyleczę na zawsze
bez użycia merku-
rysznu lub potażu.

Stryktura
bez rozszerzenia,
bez krąjania i bez
bólu.

Hydrocele
i spuchnięcie leczę
bez odradu.

Eczema erysipelas, krosty i wszelkie wyrzuty skórne leczę na zawsze. Uplywy które skracają życie umiem wyleczyć na stałe w ciągu 10 do 15 dni. Ruptura u mężczyzny, niewiast i dzieci mogę wyleczyć w 10 do 30 dniach, bez krąjania i bez straty czasu. Strate silii życia wch przywracam moim systemem do pierwotnego stopnia. Repożcie z powodu rónnych choroó sekretarych powstrzymam w 30h do pięciu dniach.

Jeżeli nie możecie przyjść osobicie, to piszcie do mnie. Listy wasze zachowamy w sekrecie. Odpowiedzi nasze wysylamy w zwykłych kopertach. Do listu waszego dołączcie złożoną markę na odpowiedź.

Godziny ofisowe od 9 rano do 9 wieczorem. W niedziele 9 r. do 4.

KONSULTACJA I DORADA BEZPLATNA.
R. H. M. MACKENZIE M. D., 626 PENN AVE.
PITTSBURG, PA.

ROZNE SPRAWOZDANIE

Parafii Niepokal. Serca Maryi w Pittsburgu.

Table with 2 columns: Category and Amount. Includes 'Liczba rodzin', 'Dusza', 'Komunii sw.', etc.

Zabezpieczenie od ognia.

Table with 2 columns: Property type and Amount. Includes 'Kosciol jest zabezpieczony na...', 'Szkoła jest zabezpieczona na...', etc.

Posiadłość.

Table with 2 columns: Property type and Amount. Includes 'Nieruchoma', 'Ruchoma'.

Zwyczajne dochody

Table with 2 columns: Income type and Amount. Includes 'Lawnkowe', 'Kolekta w Koscielu', etc.

Dyceczne i inne kolekty.

Table with 2 columns: Collection type and Amount. Includes 'Na ochronkę w Emsworth', 'Na Ojca Swietego', etc.

Nadzwyczajne dochody.

Table with 2 columns: Donation type and Amount. Includes 'Kolekta domowa', 'Z zabaw (piłki)', 'Ofiary (Bractwo sw. Franciszka X.)', etc.

Zwyczajne wydatki.

Table with 2 columns: Expense type and Amount. Includes 'Pensja Proboszcza', 'Pensja Wikarego', 'Pensja Kościelnego', etc.

Wydatki szkoły.

Table with 2 columns: School expense type and Amount. Includes 'Pensja Siostr Nauczycielek', 'Zwyczajne wydatki szkoły i domu siostr'.

Dyceczne i inne kolekty.

Table with 2 columns: Collection type and Amount. Includes 'Dyceczne podatki', 'Na ochronkę w Emsworth', etc.

Nadzwyczajne wydatki.

Table with 2 columns: Expense type and Amount. Includes 'Meble do Kosciola, szkoły i domu Siostr', 'Reperatura Kosciola, szkoły i domu Siostr', etc.

Depozyty wypłacone.

Zestawienie I.

Table with 2 columns: Balance/Category and Amount. Includes 'Bilans z roku 1902', 'Zwyczajne dochody', 'Dług odpłacony'.

Zestawienie II.

Table with 2 columns: Balance/Category and Amount. Includes 'Depozyty na koniec zeszłego roku', 'Wypłacono', 'Dług', etc.

Pittsburg, dnia 6go Stycznia, 1903.

X. Proboszcz i Zarząd Kościelny.

Listy Polskie na Pocztę. Polskie, Litewskie i Słowiańskie listy, na pocztach w Pittsburgu w dniu 12go Stycznia, 1903.

- Glówna poczta, miejscowe. Anna Csura, Albina Ilavaty, Anna Krizauda, Resika Marink, Tuofil Bigonas, Wladislaw Batostski, Jiwan Butenka, J. Granosewski, Josef Kopler, Michala Kostrzynski, Franciszek Panorho, Pawel Rogowski, Frank Stasiak, Marcel Stadaostki, Josef Trafalski, Josef Yesik, Feliks Zwoknasky.

Zagraniczne.

- Josef Braja, Stanislaw Banaszewska, Antoni Barwinski, Josef Baikma, Tomasz Barne, Wawrzyniec Binkowski, Aleksander Cejmer, Josipa Czulic, Mary Anna Clepyk, Bronislawa Dubiel, Paul Dziewieczynski, Piotr Dzyzeta, Josef Druskaski, Matija Delac, Juzes Drozdiasi, Meri Dowidowic, Janos Feketa, Mihaly Hranfeni, Franciszek Gniwioski, Jozef Godrzyk, Jan Gastyla, Jozef Gelenscir, Aleksander Gota, Katarzyna Goral, Ivan Gracon, Matyas Harsanyi, Ignac Jerevic, Jan Jaworski, Andro Kalicsk, Andryk Kawkiewicz, Jan Klarnerus, Antoni Kiris, Ivana Kalica, Andryk Kojczynski, Ludwika Krawczewicz, Aleksander Kostrzeski, Marya Kus, Karol Koczski, Adam Kacsk, Franciszek Kowalski, Josef Kazynski, Josef Kostowski, Isidor Koba, Walenty Kubacki, Kidi Liwin, Josef Lopienski, Wanio Mattaga, Franki Monstawici, Wicenty Nawrocski, Stanislaw Nadroski, Aleksander Najmola, Ludwika Ostrowska, K. Ostrowski, Janko Petranic, Jan Plontek, Wojciech Pasierb, Sumon Platukis, Adolfa Pukeysega, Mjna Pawlaska, Saturnin Robinski, Anton Rautkio, Stanislaw Rutkowski, Maryan Rutkowski, Wicenta Ramanowski, Franciszka Swierzbina, Andro Szapira, Frano Simonio, Josef Stonieski, Kazimierz Skalski, Stanislaw Siewicki, Tomo Sokolovic, Marya Stoczowicz, Jurek Smyt, Teodor Terlecki, Frank Terrasaurin, Bronislaw Torak, Antonina Tarnoska, Zan Uzupi, Onufry Wroblewski, Anna Wisniewska, Wicenty Wujtowicz, Majk Wojeckian, Marcin Witkowski, Ignacy Wisniewski, Konstaus Yatkowski, Frano Zyranico, Jean de Zaborowski, Julian Zaparka, Wojciech Zielinski, Josef Zabadunis, Stacya East Liberty, Miss Mary Tomascovic, Stacya Arsenal, Nikola Bunjevac, Piotr Dudek, Franciszek Kacprzykowski, Tomasz Kazdieminski, Stacya Carson, Marya Klesinska, Wojciech Cholewinski, Milie Brejlovic, Maryanna Dobosz, Nikola Doimanovic, Verona Gasprak, Michal Herczmak, Jan Haraburda, Antoni Yurkewicz, Stanislaw Kralicki, Wojciech Kukulski, Jan Hajpor, Leman Lachoski.

Mijcher Franciska, Tomasz Nowak, Tomasz Nowak, Andryk Naszkewicz, Stanislaw Olszewski, Antoni Oblawski, Marcin Srymar, Julian Setukonkowski, Wawrzyniec Szma, Adam Szewc, Piotr Ugniewski, Pawel Wojciechowski, P. Wiellowios, Antony Wisneski, Forbes Station, Thekla Czupin.

Stacya Hazelwood, Janos Strzonoski, Zagraniczne, Josef Stefanik, Julius Purtozsky.

REV. NEWMAN może cię wyleczyć, to ci zaraz powie.

Czytacie co powiada dobry Ojciec Wiel. Ks. Ed. R. Rejnert, Fro. Polskiego Kosciola... Czym jest to? To jest wyliczenie, biologoski Wiel. Ojciec, przeciwny Bogu...
Wawrzyniec Deszcz, Cor. Dixon St. 13 Ward, Pittsb. Pierwszy polski warsztat biacharski. Zakładam rury ciekowe, pokrywam dachy blachą, maluję dachy i różne inne prace w zakresie biacharski wchodzące. Robotę gwarantowaną. Ceny niskie.

CALENDARZ "Wielkopolanina", NA ROK 1903. Cena 25 centow. Można go nabyć u agentów Wielkopolanina lub w Redakcyi. Na przesyłkę pocztową trzeba dołączyć oprócz tego pięć centów. "WIELKOPOLANIN", 56 Twenty Second St. Pittsburg, Pa.

W. F. EIGENLAUB, ROG 35 i BUTLER UL. PITTSBURG. Przecież i oglądajcie nasz zapas pięknych mebli. Nowość: przesuwalne meble, że my sprzedajemy najlepsze meble po najniższych cenach.

EUROPEJSKY LEKARZE SPECYALISCI. Dr. J. SOUPCOFF, P. & A. 2226. Dr. J. COHEN. Osłabieni Mężczyźni. Jeżeli cierpicie na jaką chorobę spowodowaną przez niedowiedomość, nierozwagę lub zarażenie, jeśli was zwodzone i narażano na wydatki tak że wzmianka o lekarzach was obrusza, wtedy właśnie chcemy z wami pomówić.

Broida i Kriger, sprzedawają po umiarkowanych cenach. Męskie Ubrania i Galanterie, Kapelusze, Czapki, Koszule, Kufry, Kuferki, Walizy i t. p. Mówimy po polsku i greszcznie obsłużymy polskich kupujących. Ubrania u nas kupione podejmujemy się reperować przez rok darmo. 3419 BUTLER STR. lub przy rozwojeniu ulic.

ROBT. LEWIN & CO. Najstarszy Handel Win, Likierow i Wodek w Pittsburgu. 14 Smithfield St. PITTSBURG, PA.

Reverend Newman, 1363 W. LAKE ST. CHICAGO. ILLINOIS. Wawrzyniec Deszcz, Cor. Dixon St. 13 Ward, Pittsb. Pierwszy polski warsztat biacharski. Zakładam rury ciekowe, pokrywam dachy blachą, maluję dachy i różne inne prace w zakresie biacharski wchodzące. Robotę gwarantowaną. Ceny niskie.

Specyjalna Oferta. Warte \$1 WYTNICIE TO. W zielonych zamkniętych Markach jak w dodatku przytem dostaniecie przy każdym zakupie od 50c i wyżej. FRED. HUBNER, Grodzka 13, Pittsburg.

Knox G. Hill 555 FIFTH AVE., MCKEESPORT, PA. Towary właściwe na tę porę. Zimna nadechodzą. Przygotujcie się na nie! Kupujcie, koldry, deki, ciepłą spodnią bieliznę, skarpetki itp. dopóki jest z czego wybrać i dopóki możecie dostać co wam się podoba.

HOTEL POD BIĄŁYM ORŁEM 608 Dickson Str. Homestead, Pa. Najpiękniejszej i najwygodniejszej urządzonej Hotel w mieście Homestead. Przejedni zostaną gościnnie przyjęci w każdej porze.

Dr. J. SOUPCOFF & Dr. J. COHEN, 306 PENN AVE., PITTSBURG, PA. Dorada z Lekarstwem \$2.00. GDY NIE MOŻEĆE PRZYJŚĆ TO PISZCIE. NASZ ADRES JEST Dr. J. SOUPCOFF & Dr. J. COHEN, 306 PENN AVE., PITTSBURG, PA.

NOWA Pierwszorzędna Grosernia świadoma założona przez And. Krzywickiego, 1009 TALBOT AVE. BRADDOCK, - PENN'A. Wszystkie towary nowe i świeże w najrozmaitszym i najlepszym gatunku. Wszystkiego dostaniecie tak jak w każdej pierwszorzędnej groserni.

ŻADAJCIE WAINWRIGHT IRON CITY PHOENIX LUB KEYSTONE a dostaniecie zadawalnąjćą szklanę ALE LUB PORTER. THE PITTSBURGH BREWING CO. zatrudnia tylko umięjntnych piwowarów. Tylko najlepszego gatunku chmiel używamy. Zapisujcie Wielkopolanina.

